

HRVATSKO
KATOLIČKO
SVEUČILIŠTE
ZAGREB
UNIVERSITAS
STUDIORUM
CATHOLICA
CROATICA
ZAGABIA

KOMPAS

ISSN 2623-6117

Studentski list Hrvatskoga katoličkog sveučilišta • broj 1 • svibanj 2019. • besplatni primjerak

Daj 5 za Benin

KOMPAS

STUDENSKI LIST HRVATSKOGA KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA

IMPRESUM

Izdavač:

Hrvatsko katoličko sveučilište
Ilica 242, Zagreb

Za izdavača:

Prof. dr. sc. Željko Tanjić

Glavni urednik:

Dr. sc. Ivan Uldrijan

Urednici mentori:

Doc. dr. sc. Krunoslav Novak
Dr. sc. Ivan Uldrijan

Uređivački kolegij:

Magdalena Bilkić, Bernarda Anja Buden, Ana Carević, Jelena Conar, Lucija Dorotić, Arianna Hubak, Antonija Jurić, Tomislav Kučina, Klara Malnar, Katia Matijašević, Veronika Novoselac, Zrinka Planinčić, Marija Polak, Robert Rogina, Antonija Slonjšak, Paula Marija Stier, Marija Tomas

Lektura:

Doc. dr. sc. Marijana Togonal

Grafički prijelom:

Bernarda Anja Buden, Ana Carević, Lucija Dorotić, Arianna Hubak, Tomislav Kučina, Antonija Slonjšak, Paula Marija Stier, Marija Tomas

Tisak:

Radin print d. o. o.

Kontakt za čitatelje:

kompas@unicath.hr

Ilustracija u naslovu:

Designed by Freepik

Fotografije na koricama:

Doc. dr. sc. Krunoslav Novak

Fotografije maloljetnika u ovome broju objavljene su uz dopuštenje njihova skrbnika.

ISSN 2623-6117

FOTO: Krunoslav Novak

SADRŽAJ

6. – 7. AKTUALNOSTI
Studentski skupovi
na HKS-u

10. – 14. INTERVJU
Vlč. Odilon: Hrvatska je
postala moj drugi dom

15. EKOLOŠKI „KOMPAS“
Što s plastikom?

16. – 19. REPORTAŽA IZ OSAKE
Savršen spoj
tradicionalnog i modernog

20. – 21. TEMA S NASLOVNICE
Akcija koja spaja Hrvatsku
i Afriku

24. – 26. KULTURA
Intervju s HKS-ovim
filmašima

28. FOTONATJEČAJ HKS-a
Kreativno uokvirena
svakodnevnica

29. BRUCOŠKI LEKSIKON HKS-a
Ključni pojmovi
za svakog studenta

34. – 35. SPORT
Tko su naši
malonogometaši i
odbojkaši?

36. – 37. MODA
Kopiranje u modnoj
industriji

38. PSIHOLOŠKI „KOMPAS“
Ostvarite snove!

Stranice pune smjerokaza

Lete danci kao sancii, a godišta kao ništa.“ Uredništvo *Kompasa* spremno će posvjedočiti tu narodnu mudrost u stihu. Proletjela je godina dana otkako je nulti broj predstavljen javnosti, nagovijestivši smjer kojim će ići studentski list Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta... U tih godinu dana Uredništvo, daka-ko, nije mirovalo, već je intenzivno radilo na – kako se to danas često zna reći – stjecanju dodatnih kompetencija. I zato nas ovaj, prvi redoviti broj *Kompasa* ispunjava posebnim zadovoljstvom! Naime, s ponosom ističemo da je on u cijelosti nastao kao studentski „proizvod“. Tijekom ovih godinu dana, osim što smo marljivo pratili događaje i pripremali materijale, savladavali smo i osnove grafičkoga prijeloma kako bismo sve sljedeće brojeve (u kojima pripremamo i neka nova iznenađenja!) mogli stvarati potpuno samostalno.

Kao što smo u nultome broju teorijom pokušali približiti duh identiteta našega Sveučilišta – kojemu je uz kvalitetno obrazovanje u središtu odgoj cjelovite osobe – u ovome broju taj duh svjedočimo na konkretnome primjeru. Uz brojne vrijedne znanstvene pothvate naših profesora i studenata, na HKS-u se njeguju i drugi oblici kreativnosti, uključenosti, sebedarja... Jedan od takvih projekata zasigurno je i humanitarna akcija *Daj 5 za Benin* nastala u studentskom okrilju Odjela za sestrinstvo, a kojoj je posvećena tema s naslovnice ovoga broja. Riječ je o akciji koja povezuje Hrvatsku sa zemljopisno dalekom, ali srcu bliskom Afrikom, konkretnije Beninom, zemljom iz koje dolazi naš sveučilišni kapelan vlč. Odilon Singbo. Što to sve povezuje naše dvije zemlje, možete pročitati i u središnjem intervjuu ovoga broja.

Dakako, novinari *Kompasa* popratili su i razna događanja na Sveučilištu i izvan njega, s posebnim naglaskom na aktivnosti koje su inicirali i organizirali sami studenti. Novost u ovome broju je i reportaža, koja nas slikom i riječju upoznaje s dalekim Japanom, točnije gradom Osakom.

U ovome *Kompasu* obrađuju se i neke aktualne teme, poput gorućega ekološkog problema plastičnoga otpada ili, pak, nezainteresiranosti mladih za politiku i glasanje na izborima, a donosimo i novine u zakonu o studentskome zapošljavanju. U rubrici *Kultura* predstavljamo studentski filmski dvojac koji se u svome djelu odlučio suprotstaviti „tamnoj strani“ društva prikazujući borbu pojedinca i sustava. Uz to, predstavljamo i do sada nagrađene fotografije na tradicionalnome fotonatječaju HKS-a, a upoznajemo se i s mladim kreativcima. U našem *Brucoškom leksikonu* pojašnjavamo pojmove s kojima se susreću svi studenti, a koji najviše zbunjuju brucoše. U sportskoj rubrici predstavljamo malonogometne i odbojkaše HKS-a, a u modnoj rubrici tematiziramo koncept kopiranja u toj industriji. I ovaj put donosimo različite konkretne savjete (od jezičnih do kulinarskih), ali i potičemo na ostvarenje vlastitih snova.

Mi smo jedan san ostvarili! Uspjeli smo ovladati i grafičkim oblikovanjem lista pa ostaje samo nadati se da će se trud isplatiti, da će u *Kompasu* svatko pronaći ponešto za sebe, da će svaki novi broj biti još bogatiji od prethodnoga, da će se popis suradnika iz broja u broj širiti. Bitno je sanjati i snove pretvarati u stvarnost. A za to treba vremena. Nije bilo lako. Potrajalo je. Ali novi *Kompas* je pred vama, stranica punih smjerokaza. Godina je proletjela, ali *Kompas* i dalje pokazuje smjer! 😊

Hrvatsko društvo bogatije za 171 prvostupnika

Piše: Antonija Slonjšak

Jedan od središnjih događaja u zimskome semestru zasigurno je bila svečana promocija prvostupnica i prvostupnika Hrvatskoga katoličkog sveučilišta održana 10. studenoga u Velikoj dvorani (Auli Magni) HKS-a. Na svečanosti su sudjelovali rektor prof. dr. sc. Željko Tanjić, prorektorica za nastavu izv. prof. dr. sc. Ines Sabotič, prorektor za znanost prof. dr. sc. Hrvoje Štefančić i prorektor za organizaciju i poslovanje prof. dr. sc. Gordan Črpić, kao i pročelnici odjela, profesori, te obitelji i prijatelji promovenaata.

Ovaj je put svečanost bila posebna iz nekoliko razloga. Naime, prvi je put okupila prvostupnike svih pet odjela. Uz studente Odjela za povijest, psihologiju i sociologiju, prvi su put promovirani i prvostupnici Odjela za sestrinstvo te Odjela za komunikologiju, čime je hrvatsko društvo postalo bogatije za 171 prvostupnika.

S obzirom na to da je ovogodišnja promocija bila prožeta znakom „prvoga puta“, prvi su put dodijeljene i Rektorova nagrada te Rektorove pohvalnice koje

se uručuju za akademska, stručna, znanstvena i izvannastavna postignuća ostvarena tijekom preddiplomskoga studija.

Dobitnica je Rektorove nagrade Veronika Novoselac za preddiplomski sveučilišni studij komunikologije završen u akademskoj godini 2017./2018. „Ova diploma poticaj je za daljnja nadanja i dokaz kako se upornošću, ustrajnošću, odricanjem, ljubavlju, trudom i žrtvom uz razumijevanje i dozu strpljivosti, pomicanjem kamenčića mogu pomaknuti planine“, naglasila je Veronika u svome govoru.

Rektorove pohvalnice za izvrsnost tijekom sveučilišnoga studija završenog u istoj godini pripale su Zrinki Todorić s Odjela za povijest, Valentini Martinović s Odjela za psihologiju, Zrinki Babić s Odjela za sociologiju i Matildi Gegović s Odjela za sestrinstvo.

Svakoje promoventu diplomu i poklone podijelili su rektor, prorektorica za nastavu i pročelnici njihovih odjela.

Zanimljivost ovogodišnje promocije zasigurno je i velik broj promovenaata i gostiju, zbog čega su održane čak dvije svečanosti koje su dvaput u istome danu napunile Veliku dvoranu Sveučilišta. ■

Promovirani i novi magistri

Svečana promocija sveučilišnih magistara povijesti (21), psihologije (31), sestrinstva (25) i sociologije (11) održana je u subotu 2. ožujka u Velikoj dvorani Hrvatskoga katoličkog sveučilišta. Uz rektora, prorektore i pročelnike, brojne sveučilišne nastavnike, djelatnike i goste sudjelovao je, u ime Velikoga kancelara kardinala Josipa Bozanića, pomoćni biskup zagrebački mons. Ivan Šaško, a svečanosti je prisustvovao i banjolučki biskup mons. Franjo Komarica. Nakon podjele diploma, rektorove su pohvalnice i rektorovu nagradu uručili rektor Tanjić i biskup Šaško. Dobitnice rektorovih pohvalnica su: Franka Umiljanović Zorić na Odjelu za povijest, Marija Žagmešter na Odjelu za sociologiju, te Marijana Matošević na Odjelu za sestrinstvo, a rektorova je nagrada pripala Barbari Mirković s Odjela za psihologiju. ■

DAN OTVORENIH VRATA HRVATSKOGA KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA

Drugačiji pogled na Sveučilište

Piše: Veronika Novoselac

Prijateljstvo, kreativnost i inovativnost uz obrazovanje sastavni su dio studija. Stoga je na HKS-u u petak 16. studenoga održan Dan otvorenih vrata. Program prepun raznovrsnih događanja dao je uvid u studiranje i rad, izvođenje nastave te učenje, ali i druženje i zajedništvo studenta i profesora na Sveučilištu uz duhovne, sportske i druge aktivnosti.

Sveučilišna vrata predavaonica, laboratorija, dvorana i ureda bila su otvorena svim zainteresiranim srednjoškolcima i posjetiteljima koji su, između ostaloga, mogli zaigrati kartaške igre, sudjelovati u kvizu o modi, naučiti napisati vijest, ali i kako reanimacijom u hitnim slučajevima spasiti nečiji život, te se sa Sveučilištem upoznati ne samo riječju i slikom, već i iskustveno.

Pet se sveučilišnih odjela – povijest, sociologija, psihologija, sestrinstvo i komunikologija – primarno predstavilo svima onima koji žele upisati jedan od sveučilišnih studija. Uz simulaciju testa na prijemnome ispitu, budući studenti povijesti informacije o studiju iz prve su ruke mogli saznati od profesora i apsolvencata. Uključivanjem u radionice o društvenome i političkome životu staroga Zagreba i Monarhije, uz marijaš, bridge, trešet i druge kartaške igre, prisjetili su se raspada Austro-Ugarske. Studenti i profesori Odjela za sociolo-

FOTO: Bernarda Anja Buden

giju simulirali su sociološko istraživanje u praksi te održali radionice o nejednakosti u svijetu i sociologiji mode. Kviz o poznatim psiholozima i preispitivanje percepcije posjetitelja raznolikim varkama pripremio je Odjel za psihologiju, dok je Odjel za sestrinstvo svoje aktivnosti približio nizom edukativnih predavanja o zdravlju te demonstracijama sestrinskih vještina. O komunikacijskim vještinama javnoga nastupa i govora, osnovama fotografije i videomontaže te televizijskome novinarstvu posjetitelje je podučio Odjel za komunikologiju.

Uz Katedru za teologiju HKS-a na Danu otvorenih vrata predstavljene su i sve izvannastavne sveučilišne aktivnosti, klubovi studenata te sportski i pjevački talenti. ■

Hrvatsko katoličko sveučilište raznovrsnim je programom svoja vrata otvorilo i 9. svibnja.

U sklopu promocije Odjela za povijest predstavljena je knjiga „(Ne)poznati Hrvati“ dr. sc. Tomislava Matića, uz izložbu koju su priredili studenti, te kviz znanja i otvoreno predavanje „Ozbiljni udarci Trećem Reichu“. Odjel za psihologiju predstavio se nizom zanimljivih tema, poput: perceptivne varke, učiti kako učiti i sportska psihologija. Zainteresirani za studij sociologije mogli su zaigrati sociološki kviz, riješiti sociološku mozgalicu te poslušati neka od predavanja. Oni koje zanimaju javni nastup, prezentacijske vještine, pisanje vijesti ili odgovor na pitanje „Kako mladima približiti europske izbore?“ posjetili su program Odjela za komunikologiju. Odjel za sestrinstvo demonstrirao je sestrinske vještine, a Katedra za teologiju predstavljena je predavanjem „Čovjek i tehnika: Osoba u doba tehnološkog napretka“. Svibanjski je program Dana otvorenih vrata financiran iz Okvirnoga programa EU-a za istraživanje i inovacije Obzor 2020 u sklopu projekta Techno – Past Techno – Future: European Researcher's Night (TPTF_ERN). (unicath.hr)

Internetski otisak u oglašavanju

Piše: Robert Rogina

U organizaciji studenata Odjela za komunikologiju 25. je listopada održan okrugli stol „Internetski otisak u oglašavanju“. Istaknuti članovi kluba studenata komunikologije PRotagonisti na Hrvatskom su katoličkom sveučilištu okupili marketinške stručnjake koji su podijelili svoja iskustva iz digitalnoga marketinga. Na skupu su sudjelovali: dr. sc. Vatroslav Škare s Ekonomskoga fakulteta u Zagrebu, Matej Brnardić iz tvrtke Degordian, Dino Oreški iz tvrtke CONSALTA, Ivan Tanić iz marketinške agencije Saatchi & Saatchi te Sven Turato iz tvrtke ATAUCTUS.

Profesor Škare istaknuo je kako se digitalni marketing mijenja iz godine u godinu te je nužno stalno praćenje izmjenjivih trendova i usavršavanje. „To je konstantan rad, a ne čekanje da se upali žaruljica“, naglasio je i Matej Brnardić, približivši što znači raditi u marketingu. Dino Oreški je istaknuo dva pitanja koja se nameću u digitalnom marketingu: kako ispričati svoju priču te kako doći do publike koja tu priču želi čuti, pritom dodavši da ljudi danas ne kupuju proizvod, već „magiju“, priču koja stoji iza proizvoda. Osvrnuo se i na utjecaj platformi kao što su Google, Facebook, i Instagram koje povezuju marketinške stručnjake i publiku

te pomažu personalizirati marketinšku kampanju.

Kreativni direktor u marketinškoj agenciji Saatchi & Saatchi Ivan Tanić na primjeru je jedne vrlo uspješne marketinške kampanje objasnio različitosti u predstavljanju proizvoda domaćoj i inozemnoj publici, ustvrdivši da za njeva postoji samo marketing kao cjelina, a „digitalno“ je medij koji omogućuje veću efikasnost. Sven Turato, osnivač tvrtke ATAUCTUS i student 3. godine elektrotehnike, okupljenima je objasnio na koji način mogu pokrenuti tvrtku: „Svatko može osnovati tvrtku. Uspjeh nije rezerviran za nekoga drugoga. Ne dopustite da vas sputavaju jer uz dobru ideju i trud uvijek možete uspjeti. Ne idite na fakultet zbog diplome, već budite proaktivni i izborite se za svoju budućnost.“

Nakon pojedinačnih izlaganja slijedio je okrugli stol na kojemu se raspravljalo o važnosti i tehnikama digitalnoga marketinga. Okupljene su pozdravili i prorektor za organizaciju i poslovanje prof. dr. sc. Gordan Črpić te pročelnik Odjela za komunikologiju izv. prof. dr. sc. Jerko Valković, koji je posebno pohvalio studente Karla Curiša, Domagoja Puljizovića i Marina Pavelića na organizaciji te Mateu Vidulić i Marka Jerговиća na moderiranju događaja. ■

FOTO: HKS

FOTO: HKS

Studentski o hrvatskoj

Piše: Katia Matijašević

Prvi interdisciplinarni studentski kongres Hrvatskoga katoličkog sveučilišta „Hrvatska stvarnost: vrijednosti i promjene“, u organizaciji Kluba studenata sociologije „Nexus“ i Odjela za sociologiju, održan je na HKS-u 28. studenoga.

Posebnost su i uspjeh kongresa bili predavači i dvorana puna studenata sa svih odjela. Izlagачi, koji su većinom bili studenti sociologije na HKS-u, uz doprinos kolega s komunikologije, ali i Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, svoj su znanstveni i istraživački interes prikazali u 15 zanimljivih i tematski raznolikih predavanja; od medija i glazbe, preko liberalizma i rada, do biomedicine i zdravlja.

Naglasak na interdisciplinarnosti

„Budući da je naglasak bio na interdisciplinarnosti, temu smo dugo osmišljavali jer nije bilo jednostavno odabrati nešto što bi moglo zainteresirati i studente drugih studijskih smjerova. S obzirom na aktualnosti u hrvatskome društvu, odlučili smo da naša tema bude primarno sociološka, vezana za

O migracijama kroz povijest

U organizaciji Kluba studenata povijesti Hrvatskoga katoličkog sveučilišta „Homo volans“ u petak 26. travnja održan je studentski stručni skup „Migracije kroz povijest – narodi, intelektualci i kulturna transmisija“. Skup je bio multidisciplinarnoga karaktera jer su izlagači temu migracija obradili iz povijesnoga, teološkoga, sociološkoga i politološkoga kuta gledišta. Na skupu je izlagalo dvanaest studenata s različitih hrvatskih fakulteta i sveučilišta, pridonijevši potpunijoj slici fenomena migracija koji ima značajan utjecaj na današnji svijet i društvo.

Studenti osluškuju aktualna događanja

„Današnji dan svojevrstni je nastavak jučerašnjega kada smo obilježili Dan Odjela za povijest Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, a posebno mi je drago da je skup kojemu ćemo danas prisustvovati u potpunosti djelo rada naših studenata. Drago mi je i da vi, studenti povijesti, oslušujete aktualna događanja u svijetu poput migracija. O njima mi svi, na svim razinama, često diskutiramo. Čak je i papa Franjo pozvao katolike da u skladu sa

svojim mogućnostima daju svoj doprinos rješavanju toga bitnog izazova društva današnjice“, kazala je prorektorica za nastavu HKS-a izv. prof. dr. sc. Ines Sabotič, pohvalivši multidisciplinarnost skupa.

Druga godina „Homo volansa“

„Ovim drugim stručnim studentskim skupom obilježavamo drugu godinu rada Kluba studenata povijesti Hrvatskoga katoličkog sveučilišta 'Homo volans'. Iznimno mi je drago otvoriti ovako sadržajno i tematski bogat skup te vam svima zahvaljujem na dolasku“, rekla je, otvorivši skup, studentica Odjela za povijest HKS-a Mirrela Lončar. U ime studentskoga kluba, u čijoj je organizaciji održan skup, njegov je predsjednik Jakov Blagojević u uvodnim riječima naglasio kako je nemoguće „proučavati povijest bez susretanja s fenomenom migracija, neovisno o tome na kojoj ju razini i u kojemu vremenu proučavate“, te dodao da mu je drago što teme obuhvaćaju razdoblja od antike do suvremenoga doba, kao i što to čine multidisciplinarno, te je izrazio nadu kako će skup biti obogaćenje svima. (unicath.hr)

kongres stvarnosti

društvene vrijednosti i promjene, a s druge strane interdisciplinarna. Moram naglasiti da organizacija kongresa s ovolikim odazivom nije nimalo jednostavna, stoga nam je potpora Uprave Sveučilišta bila od iznimne važnosti“, za *Kompas* je izjavila Matea Škomrlj, jedna od organizatorica kongresa.

Realizaciji i organizaciji posebice su pridonijeli pročelnik Odjela za sociologiju izv. prof. dr. sc. Roko Mišetić, dr. sc. Ivana Brstilo Lovrić, kao i svi članovi Kluba studenata sociologije „Nexus“ na čelu s predsjednikom Nikolom Vrabecom.

Okupljenima u dvorani ostavljeno je na raspolaganje vrijeme za raspravu tijekom kojega su na postavljena pitanja odgovarali i izlagači i posjetitelji. Svi su sudionici dobili potvrde o sudjelovanju, a sudjelovati se moglo kao izlagač, izlagač s poster prezentacijom te kao slušatelj.

U ime rektora HKS-a prisutne je pozdravio prorektor za znanost prof. dr. sc. Hrvoje Štefančić, a okupljenima su se obratili i prorektor za organizaciju i poslovanje prof. dr. sc. Gordan Črpić te pročelnik Mišetić. ■

Dar najmlađima

Piše: Veronika Novoselac

Dogovor triju (ne)prijateljica: Sunčane, Kišane i Snježane o prosinačkim vremenskim (ne)prikladama natjerao je „zločestoga“ i sebičnoga Krampusa, u ime prijateljstva, pokazati drugo, dobro lice. Naime, u režiji Matee Vidulić, predsjednice Kluba studenata komunikologije PRotagonisti i studentice prve godine diplomskog studija komunikologije – smjer Interkulturalna komunikacija i novinarstvo, na HKS-u je o blagdanu sv. Nikole održana predstava „Vremenske neprilike svetoga Nikole“ za djecu djelatnika Sveučilišta i Dječji pjevački zbor iz Župe sv. Marka Križevčana na Selskoj cesti u Zagrebu.

Prema tekstu predstave, koji je napisala Matea Vidulić, Gospodin Prosinac (Lovro Ivković) sazvaio je tri (ne)prijateljice: Sunčanu (Bernarda Jurić), Kišanu (Ilijana Knežević) i Snježanu (Nika Starčević) kako bi se dogovorile o rasporedu sunčanih, kišnih i snježnih dana u prosincu. Budući da je Kišana sa svojim kišnim kapljicama trebala padati prvih desetak dana, dječica su, prateći njezin kišni trening, uvježbala simulaciju kiše koja je pri podjeli darova sv. Nikolu uhvatila nespremnoga i bez kišobrana. No, prodavačica kišobrana (Kišo)Brankica (Antonela Zora Rezo) uspjela je nagovoriti mrzovoljnoga Krampusa (Marc Sokolec) zamijeniti šibe za kišobrane kako ni sv. Nikola niti darovi koje sa sobom nosi ne

bi pokisnuli, već pronašli put do svojih malih vlasnika. U konačnici, studentski je dar najmlađima završio pjesmom kojom se predstavi pridružila pjevačka skupina studenata i studentica Odjela za komunikologiju *A Clapella*, i naravno, podjelom darova koje su za dječje osmijehe umotale ruke studentica Volonterske skupine HKS-a.

Studenti su predstavom, doduše u nešto izmijenjenoj režiji, djecu također razveselili sudjelujući na Gozbi ljubavi u Caritasovoj kući za zbrinjavanje djece s tjelesnim i/ili mentalnim oštećenjima u Brezovici te u Dječjem domu „Antun Gustav Matoš“ i Kući svete Terezije od Maloga Isusa u Zagrebu, domu za nezbrinutu djecu sestara Karmelićanki Božanskoga Srca Isusova. ■

FOTO: Bernarda Anja Buden

Predbožićni kviz znanja

Piše: Robert Rogina

U organizaciji Studentskoga zbora Hrvatskoga katoličkog sveučilišta 18. je prosinca održan predbožićni kviz znanja u dvorani bl. Alojzije kard. Stepinac.

Kviz je okupio 12 ekipa po pet natjecatelja. Ekipa su činili studenti HKS-a, a neke od njih bile su pojačane i s profesorima. Natjecalo se u širokom spektru područja, od povijesti, geografije, opće kulture, glazbe i sporta, s naglaskom na prošlo Svjetsko prvenstvo u nogometu u Rusiji, pa do pitanja povezanih uz advent i Sveučilište.

Tko su najuspješniji?

U takvim se okolnostima najbolje snašla ekipa „Scriptores“ koja je pobijedila i osvojila glavnu nagradu (večeru u vrijednosti od 500 kn u restoranu po izboru i popust na studentsko putovanje u ljetnome semestru).

Drugo je mjesto pripalo ekipi „Nerealistični optimizam“, dok je treće mjesto osvojila ekipa „Kokos“. Kviz je moderirao Tomislav Kučina, student 2. godine preddiplomskog studija komunikologije. ■

Adventska akademija: studentska kreativnost i jedno iznenađenje

Piše: Robert Rogina

Tradicionalna adventska akademija studenata Hrvatskoga katoličkog sveučilišta održana je 12. prosinca pod geslom „Prpravite put Gospodinu“.

U ispunjenoj Velikoj dvorani HKS-a studenti, zaposlenici i prijatelji Sveučilišta uživali su u izvedbama studentskih zborova. Na aka-

demiji su nastupili: pjevački zbor HKS-a, pjevačka skupina *A Clapella* Odjela za komunikologiju, pjevački zbor Odjela za sestinstvo te bend studenata sastavljen posebno za tu prigodu.

Voditelji programa, studenti komunikologije, Ilijana Knežević i Marko Jergović između glazbenih su točaka podsjećali na pravo zna-

čenje Božića koje se često zaboravlja u današnje vrijeme. Ipak, glavno iznenađenje večeri bio je nastup skupine nastavnika i djelatnika HKS-a koji su pod vodstvom asistentice s Odjela za psihologiju Ane Šeremet i uz glazbenu pratnju asistenta Dominika Borne Čepulčića otpjevali dvije pjesme i dodatno podignuli raspoloženje u dvorani. ■

PRIREDILE: ANTONIJA
SLONJŠAK I PAULA MARIJA STIER

U najkraćim crtama...

Tijekom cijele akademske godine 2018./2019. život na Sveučilištu obilovao je događajima. Ovdje spominjemo tek neke...

Europska noć istraživača

Sveučilište je 28. rujna na Europskome trgu u Zagrebu sudjelovalo u projektu „Europska noć istraživača“, inicijativi Europske komisije u području znanosti, na kojoj su profesori sa studentima predstavili naše studijske programe.

Nastava na doktorskim studijima

Trideset i sedam studenata poslijediplomskih doktorskih studija povijesti i sociologije, zajedno s mentorima i gostima, obilježilo je 3. prosinca početak izvođenja nastave.

Stipendije fonda „Marko Franović“ i HKS-a

Petnaest studenata dobilo je stipendiju stipendijskoga fonda „Marko Franović“ i HKS-a za akademsku godinu 2018./2019. Stipendije je 13. prosinca dodijelio rektor prof. dr. sc. Željko Tanjić.

FOTO: Bernarda Anja Buden

Posjet nadbiskupa Gallagera

Tajnik Svete Stolice za odnose s državama mons. Paul Richard Gallagher gostovao je na HKS-u 10. listopada te za studente, profesore, djelatnike i goste održao predavanje „Dvadeset godina od ratifikacije Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske o gospodarskim pitanjima“.

Prvi zbornik cjelovitih radova Odjela za psihologiju „Zaštita i promicanje dobrobiti djece, mladih i obitelji: odabrani cjeloviti radovi prvog međunarodnog znanstveno-stručnog skupa Odjela za psihologiju Hrvatskog katoličkog sveučilišta“ objavljen je u prosincu.

Nagrada za životno djelo prorektoru za međunarodne odnose HKS-a prof. dr. sc. Emiliju Marinu iz područja humanističkih znanosti dodijeljena je u prosincu u sklopu državne nagrade za znanost u 2017.

Akcije Volonterske skupine HKS-a posebno su bile intenzivne u došašću (u suradnji s Caritasom župe sv. Marka Križevčanina) i korizmi (u suradnji s franjevcima sa Svetog Duha). Pažnju javnosti privukla je i humanitarna akcija „Otvoreno srce HKS-a za Otvoreni ormar“ koju su inicirali i organizirali studenti druge godine komunikologije.

Priznanja za 120 studenata koji su sudjelovali u projektima predstavljanja HKS-a u 2018., na Europskoj noći istraživača, Smotri Sveučilišta u Zagrebu i Danu otvorenih vrata HKS-a, dodijeljena su početkom nove kalendarske godine.

„Jesu li mladi danas dovoljno financijski pismeni?“, istraživanje je u sklopu HKS-ova projekta predstavljeno u srijedu 23. siječnja upozoravajući na nedostatnu financijsku pismenost mladih u Hrvatskoj.

Generalni tajnik Svjetske federacije katoličkih sveučilišta profesor François Mabilie posjetio je HKS 4. travnja, a veliki intervju s profesorom Mabilieom donosimo u sljedećem broju *Kompasa*.

FOTO: Berninda Anja Buden

VLČ. ODILON SINGBO – SVEUČILIŠNI KAPELAN

»Hrvatska je doslovce postala moj drugi dom«

Razgovarala: Ana Carević

Odilon-Gbènoukpo Singbo sveučilišni je kapelan na Hrvatskome katoličkom sveučilištu. Rođen je u afričkoj državi Benin gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Studirao je filozofiju dvije godine nakon čega je, kao stipendist Varaždinske biskupije, upućen u Zagreb. Studij je nastavio na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu gdje je i diplomirao. Za svećenika je zaređen 2009. u svojoj matičnoj biskupiji u Porto-Novu.

Kada ste osjetili duhovni poziv i jesu li se javljale dileme ili sumnje?

Moj duhovni put započeo je kada sam imao 11 godina. Tada sam bio vrlo angažiran u župi. Već kao dječak bio sam ministrant i član dječjega zbora, a u liturgijskim sam slavljinama predvodio čitanja jer sam tada bio jedini dječak koji je znao čitati. Što sam bio bliži svećenicima, sve sam više primjećivao njihovu posebnost, već i u načinu odijevanja kao i u načinu izražavanja i tumačenja Božje riječi koju mi je uvijek bilo draže čuti nego bilo koju ljudsku riječ. Tada je započeo moj put koji se razvijao kroz susrete sa svećenicima. Ključan trenutak jest onaj kada sam nakon mature trebao krenuti u bogosloviju. Kod nas je uvjet da položimo dva ispita, prijamni ispit za bogosloviju i državnu maturu. Iskreno, ni za jedan se ispit nisam posebno

FOTO: Bernada Njia Buiden

pripremao, a u tom se trenutku javila i dilema u mome životu: zaljubio sam se. Htio sam živjeti vezu i na kraju odlučiti što je za mene. Tada sam molio i tražio znak od Boga – ako padnem na jednom od ta dva ispita, znat ću da nisam za svećenički život. Položio sam oba ispita, a još uvijek nisam bio potpuno siguran krećem li pravim putem. Razgovarao sam sa svojim župnikom koji mi je kroz razne primjere pokazao na koji je način uvjeren za moj poziv i onda sam ipak odlučio krenuti dalje. Ukratko, to je moj put, to nije put nekog viđenja, nije put izvanrednih događaja, nego je to redoviti put rasta u vjeri, polazeći od svoje obitelji koja je kršćanska i mog angažmana u župnoj

zajednici te druženja sa svećenicima.

Kako su reagirali Vaši roditelji?

Na mom licu nalaze se ožiljci koji su znak pripadnosti mojoj obitelji, a taj znak kod nas uglavnom nosi prvo muško dijete čime roditelji žele potvrditi da taj dječak postaje nositelj obiteljske loze. Imam tri starije sestre, dvije mlađe sestre i brata koji je mlađi od mene i ne nosi obiteljski znak. Roditelji su na mene položili veliku nadu, a ja sam odlučio postati svećenik i tako sam poremetio njihove planove. Otac je relativno mirno prihvatio moj odabir, ali majka se nije mogla pomiriti s time. S vremenom su stvari došle na svoje i hvala Bogu sve je u redu.

Vjera u Hrvatskoj na zavidnoj je razini

Kako se dogodio Vaš dolazak u Hrvatsku?

Crkva je katolička, a to znači da je sveopća, odnosno da se svaki vjernik ulaskom u Katoličku Crkvu može osjećati kao kod kuće. Dvojica misionara iz Hrvatske bila su u Beninu, Franjo Jačmenica i Toni Štefan koji je u Beninu boravio 18 godina, a sada je nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj. Nakon toga tadašnji varaždinski biskup Marko Culej i moj tadašnji biskup Marcel Agboton odlučili su da studenti bogoslovi dođu na studij u Hrvatsku te da se na taj način nastavlja misijski odnos između dviju biskupija. Tako je krenula priča o mogućnosti dolaska, a biskup je mogao kolegu Alexandra i mene 2004. poslati u Hrvatsku. Studirao sam na Katoličkome bogoslovnom fakultetu gdje sam i diplomirao.

Kako je živjeti u Hrvatskoj? Možete li reći da je ona postala Vaš drugi dom?

Da, Hrvatska je doslovce postala moj drugi dom. Dobio sam i hrvatsko državljanstvo. Nakon 14 godina boravka u Hrvatskoj, bez laskanja, mogu reći da je zaista lijepo živjeti ovdje. Gledajući iz vlastite perspekti-

ve, odakle dolazim i što sam sve prošao kroz život, znam koliko mi je lijepo ono što sada imam. Živjeti u slobodnoj zemlji, zemlji koja možda nije na onoj materijalnoj razini za kojom mnogi čeznu, ali ovdje se uistinu pristojno živi. Postoji pogreška koju ljudi rade, misle da bi bili sretniji kada bi imali puno novca i materijalnih dobara. To nema veze sa srećom. Čovjek je ispunjen kada nalazi smisao u svemu što radi, bilo da se nalazi u siromaštvu ili bogatstvu. U svom svećeničkom životu susreo sam brojne imućne ljude koji su bili vrlo nesretni, dok su naj-sretniji bili oni koji su imali osnovno za život. Živjeti u Hrvatskoj jako je lijepo, samo se bojim da moji sugrađani ne vide dobro i imaju potrebu uspoređivati se s višim standardom za koji misle da bi ih ispunio. Čim čovjek dođe do te razine, on želi nešto više i potroši vrijeme u čežnji koju ne može ispuniti ni jedno materijalno dobro.

Postoji li nešto na što ste se u Hrvatskoj teško naviknuli?

Bilo je teško učiti hrvatski jezik. U Beninu je službeni jezik francuski pa mi je bilo čudno baviti se deklinacijama, padežima i paziti na to u izgovoru. Bio je to prvi težak sadržaj s kojim sam se susreo, a osim toga sve ostalo sam svladao.

Koji je Vaš dojam o Crkvi i katolicima u Hrvatskoj?

Živim u Crkvi i dio sam nje. Kada kažem Crkva, mislim na sve nas skupa – svećenike, biskupe, vjernike – i smatram da bismo svi mogli biti dosljedniji, ali nas prati ljudska slabost koja utječe na to da teško činimo neke stvari u pravom trenutku. Smatram da je u Hrvatskoj vjera živa do određene razine. Kada kažem živa vjera, ne mislim na sve one koji se deklariraju kao katolici, već na one koji redovito njeguju svoje sakramente, a takvih je po momemu mišljenju oko 20 %. Oni nose Crkvu u Hrvatskoj. Posebno bih izdvojio mlade i rad s mladima. Kolege svećenici dosta rade s mladima koji su angažirani u svojim župama ili zajednicama u kojima se nalaze. Naravno, ima i onih koji su ravnodušni, ali hvala Bogu takvo je društvo. Po mojoj procjeni vjera u Hrvatskoj na zavidnoj je razini ako ju uspoređujemo s drugim europskim zemljama.

Obrazovanje će pomoći afričkome čovjeku

Kako izgleda život u Beninu?

Ako gledamo iz perspektive materijalnih sadržaja, život u Beninu jako je skroman, a Benin je među najsiro-

mašnjim zemljama svijeta. Većina ljudi bavi se poljoprivredom, školstvo je u razvoju te je sve više djece koja idu u školu, iako je još uvijek velik broj onih kojima roditelji ne mogu priuštiti školovanje zbog plaćanja. Afričke zemlje ostavljaju dojam da stalno očekuju nečiju pomoć, a zapravo bi najbolje bilo započeti od obrazovanja. Kruh neće pomoći dugoročno, a obrazovanje je ono što će pomoći čovjeku u punom smislu te riječi. S druge strane, to je zemlja koja obiluje radošću, otvorenošću te pozitivnim pristupom životu. Živeći svoj život, ljudi znaju da ne postoji nešto bolje, ono što imaju to je njihov život i zahvalni su Bogu na svakom novom danu.

Možete li nam približiti izazove odrastanja i školovanja u Beninu?

U mojoj obitelji nitko nikada nije išao u školu tako da u svojoj obitelji nisam imao uzor i poticaj. Kada su moji vršnjaci krenuli u školu, bilo mi je dosadno, a roditelji su me upozoravali da mi neće moći plaćati školarinu ako krenem u školu. Bio sam tvrdoglav pa sam krenuo sa svojim vršnjacima u školu. Redovito su me izbacivali s nastave jer nisam imao za školarinu, a cijelu sam osnovnu školu završio u napetosti. Iako nisam bio na svim predavanjima, pisao sam najbolje testove. Krenuo sam u prvi dio srednje škole, a drugi dio je u gradu i zovemo ga gimnazijom. To je bio najteži i najizazovniji dio moga odrastanja zato što je to bio trenutak kada sam morao napustiti obiteljsko sklonište i krenuti u nepoznati svijet. Najteže je bilo pronaći prostor u kojemu ću boraviti. Nakon što sam našao čovjeka koji me primio k sebi, pokazao mi je zemljište koje ću zauzvrat morati obrađivati, a na čije plodove nisam imao pravo jer je to bila cijena koju sam morao platiti za boravak u njegovoj kući. Kada sam se oko tri sata ujutro jedne subote vraćao kući nakon potrage za stanom gdje bih boravio i išao u školu, primijetio sam da me otac čeka u dvorištu, u mraku, gdje je upalio vatru kako bi dimom otjerao komarce. To je slika koja me je posebno obilježila. Kada sam ga pitao zašto ne spava, odgovorio mi je kako mi nemaju kako platiti školarinu i stanarinu, ali uvijek me mogu dočekati. Mislim da me ta slika prati sve vrijeme – roditeljska ljubav koja je svjesna svoje neimaštine, ali je opet spremna dočekati

FOTO: Kunuslu Novak

➤ Afričke zemlje ostavljaju dojam da stalno očekuju nečiju pomoć, a zapravo bi najbolje bilo započeti od obrazovanja.

svoga sina koji čezne za znanjem, iako ni oni sami ne znaju što je to znanje i školovanje. Nakon te slike i tog doživljaja rekao sam sam sebi da ću se boriti da budem uspješan đak. Bio je to mukotrpan put, ali ni u jednome trenutku nisam sumnjao u Boga niti sam postavljao pitanja zašto ja moram ovo. Znao sam da je to vrijeme kada se moram obrazovati.

Osnovali ste Dom Ivan Pavao II. za djevojčice. Zašto ste odlučili dom posvetiti samo djevojčicama?

Ako imaju priliku djeci pružiti obrazovanje, stanovnici Benina smatraju da je bolje poslati dječake u školu nego djevojčice jer će se one udati i napustiti dom, a prema tome sav je ulog u njihovo obrazovanje uzaludan. Kada djeca ostanu bez roditelja i više se nematko brinuti za njih, postoje oni koji ih zadrže kako bi radila za njih. Tome su posebno izložene djevojčice jer su spretnije pa postaju kućne pomoćnice, rade s njima na polju ili prodaju na tržnicama. Prema tome, odlučio sam preuzeti brigu za djevojčice koje nemaju roditelje ili već rade kao pomoćnice za nekoga. Uz pomoć broj-

nih prijatelja iz Hrvatske 2015. dom je dovršen i trenutno u njemu boravi 28 djevojčica. Preduvjet je da su bez roditelja ili da roditelji žive u potpunoj neimaštini. Osim toga, važno je da su još u fazi kada mogu ići u školu. Djevojčice koje ne mogu ići u školu boraveći u domu uče neki zanat. Jedna od njih uči za frizerku dok druga uči za kuharicu koja će – ako Bog da – postati glavna kuharica u domu. Uz podršku biskupa u domu djeluju tri časne sestre koje se brinu o djevojčicama i prate njihov intelektualni i fizički rad kao i psihološki i duhovni razvoj. Cilj je da ove djevojčice postanu izgrađene žene koje će kasnije svojoj obitelji moći dati najviše od sebe te pomoći da se lanac nepismenosti i neobrazovanja prekine.

Zašto ste odabrali Ivana Pavla II. kao zaštitnika doma?

Ivan Pavao II. papa je moga djetinjstva i mladosti. Posebna je njegova privrženost i ljubav prema djeci i mladima. Nisam imao osobni susret s njim, ali sam pratio njegovo djelovanje kroz svjetske susrete mladih, razne prijenose i tekstove koje nam je ostavio. U njemu sam vidio veliki uzor koji treba slijediti i znam da će njegova zaštita biti sigurno prisutna u životima te djece. Na kraju krajeva, to je čovjek koji je došao dva puta u Benin i tri puta u Hrvatsku, moju drugu domovinu. On je svetac koji nam je blizu, kojeg svi poznajemo i kojeg ta djeca na neki način mogu upoznati kao svoga zaštitnika.

„Drago mi je kada studenti kucaju na vrata“

Na Hrvatskome katoličkom sveučilištu sveučilišni ste kapelan. Možete li nam opisati „duhovnu ponudu“ Sveučilišta?

Kada mi je kardinal rekao za taj prijedlog, s jedne sam strane bio sretan, a s druge strane susreo sam se s brojnim dilemama jer znam da je to potpuno drugačiji svijet: akademski svijet, svijet mladih, svijet profesora. U župi sam uvijek radio s mladima, ali mogu reći da sam se dolaskom ovdje preporodio jer je dinamika sveučilišta potpuno drugačija od dinamike župe. Župa ima uhodan način funkcioniranja, dok sveučilište nema kontinuirani ili nedodirjivi način funkcioniranja. Iz dana u dan javlja se nove potrebe i izazovi. Drago mi je kada studenti kucaju na vrata jer znam da ne dolaze tražiti potvrdu za vjenčanje, krizmu ili nešto slično, već traže svećenika. Naglasak je na osobnim susretima i razgovorima te na zajedničkim slavljinama sakramenata, bilo svetih misa, ispovijedi ili kateheza koje se održavaju srijedom. Dakle, naglasak je na osobnoj razini i susretu te razgovoru o bilo kojoj temi. To je prilika za studente da shvate kako je jedno studirati, a drugo pripremiti se na svim razinama za život koji je pred njima.

S kojim Vam se pitanjima studenti najčešće javljaju?

Studenti se nalaze u fazi kada sami sebe preispituju jesu li izabrali pravi put i hoće li u budućnosti biti ispunjeni vlastitim izborom. Osim toga, razgovaramo i o problemima u njihovim obiteljima kao i o tome kako razumjeti volju Božju i što je uopće Božja volja u našim životima. Na prvi pogled radi se o banalnim pitanjima i brojni ljudi reći će kako će odgovori doći sami s vremenom. Preduvjet za to jest da se takva pitanja ozbiljno shvaćaju, da se imamo kome otvoriti te da sve to ostaje u okviru u kojem je izgovoreno. Ovdje je svaki razgovor kao ispovijed i drago mi je što sam brojnim studentima ne samo sveučilišni kapelan već i duhovnik. Pratim ih mjesečno ili prema potrebi, no u svakom slučaju kontinuirano. U tim susretima razgovaramo i o ljubavnim odnosima, poteškoćama u vezama, kao i o moralnim pitanjima koja su vezana za to ili neke druge stvari.

Foto: Krunoslav Mraz

Kada i gdje Vas studenti mogu pronaći?

Osim *maila*, studenti na raspolaganju imaju i moj broj mobitela što je neobično s obzirom na to da se radi o velikom broju studenata, ali ja sam svećenik i uvijek moram biti dostupan. Na Sveučilištu me mogu naći na trećem katu u sobi 306A.

Uz sve aktivnosti izdali ste i knjigu *Oluja će proći*. Možete li otkriti njezinu središnju temu?

Zapravo to je knjiga koju nisam htio pisati već su drugi, koji su slušali moje propovijedi, inzistirali na tome. Neki su tajno snimali moje propovijedi koje su mi naknadno dali. Moli-

li su me da razmislim o ideji tiskanja knjige. Odlučio sam preoblikovati tekstove za korizmeno vrijeme tako da svaki dan tijekom korizme mogu izdvojiti dvije do tri minute kako bi se pripremili za Uskrs. Danas mi je drago jer moje riječi dopiru do ljudi. Oluja će proći, a Bog ostaje zauvijek, rečenica je blaženog Alojzija Stepinca s kojim sam posebno povezan od kada sam došao u Hrvatsku. Ova rečenica dokazuje da su svi naši problemi i poteškoće samo jedno razdoblje oluje u našim životima koja će proći, a Bog će uvijek biti uz nas.

Mogu reći da je još jedna slična knjiga u pripremi. ■

EKOLOŠKI „KOMPAS“

Plastika svuda, plastika oko nas

Foto: Designed by Jamp/freepik

Piše: Klara Malnar

Prema podacima Europske komisije u oceanima će do 2050. biti više plastike nego riba. Takav podatak, koliko god zastrašujuće zvuči, ne bi trebao biti iznenađujući ako uzmemo u obzir da se samo u Europi godišnje proizvede više od 20 milijuna tona plastičnoga otpada od kojeg se samo 30 % reciklira, a između 100 i 500 tisuća tona tog otpada završi u oceanima. Probajte se prisjetiti kada ste zadnji put šetali nekom plažom u Hrvatskoj, ali i šire, a da pritom niste naišli na opuške cigareta, plastične boce, čepove, slamke, vrećice...

Upravo su najčešći plastični predmeti koji se mogu pronaći na europskim plažama. Mnogi od tih plastičnih predmeta napravljeni su za jednokratnu upotrebu (tzv. *single-use plastic*) i čine 50 % smeća u oceanima. S obzirom na to, Europski je parlament nedavno usvojio Direktivu kojom se predlaže zabrana korištenja jednokratne plastike, da bi 27. ožujka i službeno odobrio novi zakon kojim se od 2021. u EU-u zabranjuju plastični predmeti za jednokratnu upotrebu kao što su tanjuri, pribor za jelo ili slamke za piće.

Osim što zagađuje okoliš i šteti životinjskom svijetu, plastični otpad

uzrokuje gubitke u turizmu i ribarstvu, a opasan je i za ljudsko zdravlje. Naime, velik problem predstavlja mikroplastika (plastika manja od 5 mm) koja se akumulira u morima i koju morske životinje nerijetko progutaju te ona tako ulazi u hranidbeni lanac.

Postoji mnogo načina na koji možete pridonijeti smanjenju plastičnoga otpada. Vjerojatno ćete na prvu pomisliti: „Kakve koristi ima ako samo ja smanjim korištenje plastike?“ Ali, znate onu: „Zrno po zrno – pogača!“ Uostalom, samo jedna slamka, vrećica ili opušak manje čini razliku i smanjuje mogućnost da ih neka ptica, riba ili kornjača pojedu i uginu. ■

Donosimo vam nekoliko koraka kojim možete smanjiti uporabu plastike:

Plastične boce – najbolja je alternativa kupiti jednu bocu i/ili termosicu koju možete iznova puniti, a pritom, osim što smanjujete količinu otpada, štedite i novac. Također, bolje je kupovati mlijeko i sokove u tetrapaku, nego u plastičnim bocama, a ako već kupujete sokove u plastičnim bocama, reciklirajte ih u obližnjem supermarketu.

Plastične vrećice – što je kuhinja bez ladice pune plastičnih vrećica? Umjesto neprestanog guranja novih vrećica u ladicu pokušajte stvoriti naviku iznova se koristiti vrećicama koje već imate ili nabavite trajnu platnenu vrećicu.

Slamke – ako ste veliki ljubitelj slamki, razmislite o korištenju onih od čelika, stakla ili bambusa kojima se možete višekratno koristiti.

Štapići za uši – umjesto standardnih plastičnih štapića za uši kupujte one napravljene od papira ili bambusa.

Četkica za zube – procijenjeno je da samo u SAD-u godišnje 850 milijuna četkica za zube završi u smeću. Budući da su napravljene od materijala koji nisu biorazgradivi, vječno ostaju na smetlištima, a nerijetko završe i u oceanima. Njihovo

spaljivanje, pak, vodi do ispuštanja otrovnih plinova. Alternativa plastičnim četkicama su one napravljene od bambusa.

Kemijske olovke – umjesto jednokratnih kemijskih olovaka koje bacite kad se potroše, koristite se onima kojima se može mijenjati tinta.

Plastični pribor za jelo i tanjuri Umjesto plastičnih tanjura iskoristite papirnate, a što se tiče pribora za jelo koristite se onim napravljenima od drveta za jednokratnu upotrebu.

Ulica Dotonbori poznata po mnoštvu restorana

Savršen spoj tradicionalnog i modernog

Ako planirate put u Japan, Osaka je idealna početna destinacija.

**(Puto)piše i fotografira:
Klara Malnar**

Osaka. Grad za koji kažu da je najopasniji u Japanu, a za ljude da su najsrdačniji. Grad kojemu ime znači „veliko brdo“, a potpuno je ravan. Grad koji posjećuje tisuće turista, a suvenirnica gotovo i nema. Grad koji je savršen spoj tradicionalnog i modernog, ujedno i središte japanske gastronomije, a još uvijek stoji u sjeni velikoga Tokyja. Osaka je kao mlađi brat ili sestra kojima je sve dopušteno jer su mali i slatki, dok je Tokyo onaj stariji kojem se stalno nešto zabranjivalo. Naime, Osaka je puno ležerniji grad. Ljudi su pristupačniji i odnose se s poštovanjem jedni prema drugima. Jako su sramežljivi, glasno srču dok jedu juhu i voze kućne ljubimce u kolicima. Pri pozdravu obavezan je najmanje jedan naklon, a osmijeh im ne silazi s lica. S druge strane, u Tokyju postoje pravila na svakom koraku – od pravila ponašanja u metrou do posebno označenih mjesta na ulici na kojima se smije zapaliti cigareta. Ljudi su puno hladniji i rezerviraniji, a jedan od uzroka tomu jak je utjecaj Zapada. Osaka je pak grad s puno manje različitih kultura i nacionalnosti. Kao i u svakom velegradu, preglasne policijske sirene normalan su dio svakog dana, ali i noći. Istina je da policajci nemaju previše posla s kriminalom (iako se Osaku naziva najopasnijim gradom u Japanu), a najveći dio radnog vremena usmjeravaju turiste koji se ne snalaze u gradu, pa glasne sirene u gluho doba (svake) noći stvarno znaju iritirati. S obzirom na to da sam živjela u nekoliko europskih gradova u kojima se često nisam osjećala sigurno, pogotovo ako bih slučajno zalutala u „nezgodne“ dijelove grada, bilo mi je pomalo smiješno čuti da je Osaka „opasna“.

Dvorac Osaka koji se naziva i simbolom toga grada

Pogled na toranj Tsutenkaku čije ime u prijevodu znači „građevina koja vodi u raj“

Središte nacionalne kuhinje

S druge strane, Osaka će biti „opasna“ za one koji paze na liniju jer se s pravom naziva „središtem nacionalne kuhinje“. Grad je prepun restorana svih vrsta, veličina i cijena, a u zraku se stalno osjeti specifični, slatkasti miris hrane. Uz *sushi*, nude se i *takoyaki* (hobotnica u prženom kruhu), *kushikatsu* (prženo povrće ili meso na štapiću), *yakiniku* (meso pečeno na vatri s umakom). Ljubitelji lososa ondje će posebno uživati jer je njegova cijena višestruko niža nego u Hrvatskoj, a kvaliteta nusporedivo veća. Teško je govoriti o hrani, a ne spomenuti lanac supermarketa *Super Tamade* koji se nalazi samo u Osaki i na prvi pogled izgleda kao lunapark s jakim neonskim svjetlima različitih boja. Osim zani-

Još jedan pogled s mosta Ebisubashi na rijeku, odnosno kanal Dotonbori

mljivog izgleda, zanimljive su i njegove cijene. Naime, one se kreću od jednog jena do najviše 300 jena, tj. od 6 lipa do 20 kuna. Koliko god to sulu do zvučalo, činjenica je da su ti dućani uglavnom puni (rade 0 – 24), a ljudi tvrde da razlike u kvaliteti između *Super Tamadea* i onih skupljih, nema.

Grad je dobro povezan metroom te se relativno brzo može stići do određišta, prvenstveno jer vlakovi nikada ne kasne. Dobru povezanost s ostalim gradovima omogućuje *Shinkansen* – vlak „brz kao metak“ (*bullet train*) u kojem sam se imala prilike voziti nekoliko puta. Mogu potvrditi da su sve priče o njemu istinite. Vlakovi su točni u sekundu, a s obzirom na to da su jako tihi i udobni imate osjećaj kao da sjedite u fotelji u vlastitom dnevnom boravku.

Kako je podragati morskog psa?

Park dvorca *Osaka* jedno je od najpoznatijih i najprometnijih turističkih središta. Zidine dvorca okružene su jezerom, a unutar njih nalazi se mnoštvo vrtova i hramova. Glavni toranj dvorca pretvoren je u muzej, a na zadnjem se katu nalazi vidikovac s pogledom na grad. Izvan zidina posađeno je mnoštvo stabala šljive i trešnje koja u proljeće cvjetaju te privlače velik broj posjetitelja. Osim što je popularno turističko središte, područje oko dvorca idealno je za piknike i rekreaciju. U Osaki se nalazi jedan od najvećih akvarija na svijetu – *Kaiyukan*. Ta građevina zanimljivog oblika dom je sto-

Kaiyukan – jedan od najvećih javnih akvarija na svijetu

Vrt
Nishinomaru
koji se nalazi
u parku
dvorca *Osaka*

tinama morskih biljnih i životinjskih vrsta, a najpopularnija atrakcija je kitopsina, tj. najveća živuća riba na svijetu. Također, u *Kaiyukanu* je napravljen bazenčić s malim ražama i morskim psima koje posjetitelji mogu podragati. Koža morskog psa na dodir je iznenađujuće gruba te pomalo podsjeća na brusni papir. Blizu *Kaiyukana* nalazi se *Tempozan* (malo manja i ne toliko moderna verzija Ferrisova kotača *London Eye*). Bez obzira na golem strah od visina, odlučila sam se provozati jer sam bila na *London Eyeu* i to iskustvo nije bilo toliko strašno. Ono na što nisam računala jest činjenica da su *Tempozanove* kupole nalik na one stare sljemenske žičare u koje stane četvero ljudi. U kupoli sam bila sama jer nije bilo gužve, a tih pola sata činilo se kao čitava vječnost. S obzirom na to da sam većinu vremena zbog straha provela gledajući u pod, ne mogu ocijeniti je li pogled s najviše točke *Tempozana* bio spektakularan ili nije.

Hramovi daju posebnu čar

Budući da sam u Osaki bila sama, nisam posjetila *Universal Studios*, ali sam zato bila čest posjetitelj poznate natkrivene šoping ulice *Shinsaibashi*. U njoj se nalazi većina svjetski poznatih *high street* i *high end* dućana, ali i mnoštvo autentičnih japanskih modnih marki čija je odjeća idealna za ljude koji vole eksperimentirati i imaju otkaćen stil. Japanci su dosta opsjednuti čarapama tako da ih se u svakom dućanu može pronaći u raznim bojama, dužinama, dizajnama...

Ako odlazite u Japan na dulje vrijeme, bilo bi dobro da ponesete jedan dezodorans više, pogotovo ako ste izbirljivi. Naime, ne biste vjerovali koli-

ko kupnja dezodoransa u Japanu može biti komplicirana. Prvi je problem što ih ne možete kupiti u svakom dućanu kao kod nas već samo u drogerijama (i to rijetkima). Ako ste te sreće da ste našli policu s dezodoransima, neugodno ćete se iznenaditi kada vidite da su u ponudi samo dva-tri dezodoransa za koje nikada niste čuli, za razliku od širokog izbora dezodoransa u našim trgovinama. Treći problem je to što je na etiketama sve napisano na japanskom

Tempozan – jedan od najvećih Ferrisovih kotača na svijetu

Bedemi oko dvorca *Osaka*

Hram Shitennoji – jedan od najstarijih hramova u Japanu

▶▶ **Osaka je kao mlađi brat ili sestra kojima je sve dopušteno jer su mali i slatki, dok je Tokyo onaj stariji kojem se stalno nešto zabranjivalo.**

tako da je gotovo nemoguće saznati sa-stojke. Zanimljivo je da se tamo do pri-je nekoliko godina dezodoransi uopće nisu prodavali.

Shinsaibashi je jedino mjesto u cijeloj Osaki gdje sam nakon duge potrage pronašla suvenirnicu, i to sasvim slu-čajno. Za vrijeme mog boravka u Osa-ki zoološki se vrt preuređivao tako da su me dočekala zatvorena vrata, no da mi put ne propadne odlučila sam pro-šetati tim dijelom grada. Ispostavilo se da je to bila dobra odluka jer sam naišla na hram *Shitennoji* koji se smatra prvim budističkim hramom u Japanu. Ulaz u vanjski prostor hrama bespla-tan je, a ulaz u sam hram plaća se sim-boličnih 300 jena (cca 17 kuna). U unu-trašnjosti hrama nalazi se park, riznica te pagoda od pet katova. Hramovi su

ustvari ono što gradu daje posebnu čar. U čitavoj betonskoj džungli punoj ka-osa hramovi unose ravnotežu te izgle-daju kao da ne obraćaju pozornost na ono što se događa oko njih. Ima ih po-svuda. Od onih veličanstvenih koje nije moguće ne primijetiti, do onih manjih, sramežljivijih koje su sakrili neboderi.

Na prvi pogled sve je dosta neobično

Ako planirate put u Japan, Osaka je idealna početna destinacija. Uz sve na-vedeno, prednost je i to što su Kyoto i Kobe udaljeni otprilike sat vremena vožnje vlakom pa ako se zasitite Osa-ke, možete otići tamo na jednodnevne izlete. Također, kada odlučite otići do Tokyja, samo trebate kupiti kartu za prvi *Shinkansen* i tamo ste za dva do tri sata ovisno o liniji koju odaberete. U Ja-panu je na prvi pogled sve dosta neo-bično. Od toga da morate paziti kada prelazite cestu jer Japanci voze s „krive strane“, do ljudi koji usred bijela dana hodaju u najluđim kostimima koje ste u

Glico Running Man – maskota za japansku marku zdravih slatkiša

životu vidjeli. Budući da imaju posebne navike i običaje do kojih drže kada je u pitanju međusobna komunikacija, bilo bi lijepo da ih prije puta usvojite jer im je izuzetno drago kada vide da poštuju-te njihovu kulturu i neće vam zamjeriti eventualne gafove. No, najvažnije je da ste otvorenog uma i srca jer će vas život u Japanu svaki dan iznova iznenaditi. ■

„Daj 5 za Benin“ – akcija koja spaja Hrvatsku i Afriku

„Džep iz kojega izvadite kako biste nekome pružili pomoć, nikad se neće isprazniti.“

Piše: Zrinka Planinčić

Studentski život često izaziva brige i stres te svatko ponekad pomisli kako su njegovi problemi najveći. I nerješivi. Obavezna predavanja i kolokviji, osmosatni studentski poslovi, neuspjeh na ispitu... Problemi su to koji muče hrvatske studente. U međuvremenu u dalekoj Africi, u 7000 kilometara udaljenoj Beninu obrazovanje je ono o čemu djeca i mladi sanjaju. Zbog niskoga životnog standarda mnogi roditelji svojoj djeci ne mogu priuštiti odlazak u školu jer su školarine previsoke.

Sveučilišni kapelan na HKS-u vlč. Odilon Singbo svoj je rodni Benin zamijenio službom u Hrvatskoj. Budući da je i sam prošao trnovit put do školovanja, želio je pomoći djeci koja su bez roditeljske zaštite i omogući-

ti im dostojanstveno djetinjstvo. Godine 2015. osnovao je dječji Dom sv. Ivana Pavla II. u kojem je danas smješteno 28 djevojčica. Kao i u mnogim afričkim nerazvijenim zemljama, u Beninu se smatra da je u obrazovanje djevojčica neisplativo ulagati jer će one udajom napustiti dom. Zbog ne-

Svatko je pozvan pomoći!

U studentskoj službi HKS-a potražite kutije na kojima je znak „Daj 5 za Benin“ i donirajte za štitičnice Doma sv. Ivana Pavla II., a odvažni volonteri koji su spremni provesti vrijeme u Africi mogu se javiti sveučilišnome kapelanu vlč. Odilonu.

pravednoga položaja koje djevojčice imaju u odnosu na dječake vlč. Odilon odlučio je da će njima omogućiti pravo na školovanje. Za njih se brinu časne sestre, u Domu im se, osim smještaja, pruža zdravstvena skrb te cjelovit odgoj i obrazovanje.

Bogatstvo je vidjeti promjene u životima

„Ta djeca žive doslovce od donacija iz Hrvatske. Koliko uspijem prikupiti, toliko im šaljem, a te se potrebe odnose na sve razine jer su to djeca koja ne idu nigdje, koja nisu više nikome važna. Sva sredstva koja su im potrebna ovise o dobroti ljudi iz Hrvatske“, ističe vlč. Odilon.

U humanitarnu se djelatnost uključio i HKS. Suradnja Sveučilišta i Benina započela je 2017. kada su studenti i profesori volontirali u Domu. Plod prvoga posjeta bio je dokumentarni film doc. dr. sc. Krunoslava Novaka „Lica puna nade“. Vijest o Beninu brzo se širila, što je rezultiralo još većim interesom za volontiranjem koje se nastavilo i sljedeće godine. Potaknuti iskustvom boravka u Beninu studenti sestrin-

stva na HKS-u, na čelu s pročelnicom Odjela doc. dr. sc. Martom Čivljak, odlučili su dati svoj doprinos te su pokrenuli akciju „Daj 5 za Benin“ s ciljem prikupljanja novčanih sredstava za potrebe Doma sv. Ivana Pavla II. Na svakoj studijskoj godini sestrinstva na tjednoj razini počeli su prikupljati novac.

„Ideja o akciji proizlazi iz same naravi naše struke koja podrazumijeva pomoć potrebitima, u čemu nam je uzor zaštitnica majka Tereza“, ističe studentica preddiplomskoga studija sestrinstva i volonterka u Beninu Terezija Gložinić. „Htjeli smo se tjedno odreći jednog paketića žvakaćih guma i darovati tih pet kuna za djevojčice iz Benina. Nama nije puno, ali njima mnogo znači“, dodaje Terezija.

Sličnu akciju studenti sestrinstva pokrenuli su i prošle akademske godine za Svjetski dan zdravlja, ali je akcija „Daj 5 za Benin“ zaživjela šire jer su je nastojali promovirati na proslavi Dana Odjela, kada su studenti sestrinstva pozvali i studente drugih odjela da im se pridruže kako bi se prikupilo što više materijalne pomoći. „Veliko je bogatstvo vidjeti rezultate i promjene u životima potrebitih koje donose naša mala odricanja“, smatra Terezija te dodaje kako se čovjek duhovno oplemenjuje kada oduzima sebi kako bi dao drugome.

Studiranje bez angažmana – nedovršena priča

Na doprinos studenata vlč. Odilon iznimno je ponosan jer mu je drago da poziv za humanitarnu pomoć nije nametnut.

„Ne želim da to bude nešto što je pokrenuto odozgo, od profesora ili Uprave. Ujedno je to pokazatelj da studenti tijekom svoga obrazovanja ne misle samo na svoj uspjeh nego znaju da obrazovanje bez društvenoga angažmana oko čovjeka ovdje ili negdje drugdje jest nedovršena priča.“ Velečasni Odilon nada se da će se, uz suradnju sa Sveučilištem, otvoriti mogućnost volontiranja u Domu većem broju studenata, što je također važan aspekt pomaganja.

Da je boravak u afričkom svijetu poseban te da otvara nove perspektive, smatra studentica psihologije na HKS-u Ana Čulin, koja je prošlo ljeto volontirala u Beninu. „U ovakvim akcijama možemo čuti nešto više o lju-

dima u potrebi, dobiti dojam o situacijama i uvjetima u kojima ljudi žive te osvijestiti svoja nerealna očekivanja ili želje, odnosno, „resetirati“ pogled na svijet i izmijeniti perspektive gledanja na događaje oko nas.

Zahvaljujući ovakvim primjerima, čovjek shvati da je zaista malo potrebno kako bi usrećili druge, a time i sebe. Perspektiva djevojčica u Domu sv. Ivana Pavla II. promijenjena je i zbog velečasnog Odilona. Naime, te će djevojčice imati podršku tijekom cijeloga života“, zaključuje Ana.

Iz afričke kulture možemo naučiti dijeliti

Akcija „Daj 5 za Benin“ koja se, prema riječima pročelnice Čivljak, rodila tako da „primjećuješ, osluškuješ, vidiš i proživljavaš“, proširila je vidike i potaknula na razmišljanje. Unatoč neimaštini koja je prisutna, upravo iz afričke kulture čovjek može naučiti što znači biti spreman dijeliti. Terezija Gložinić, volonterka u Beninu, ističe kako ju se najviše dojmila jednostavnost, solidarnost i osjetljivost za druge. „Dok smo jednom prilikom dijelili bombone, jedna djevojčica nije bila prisutna jer je pomagala u kuhinji, no ostale su djevojčice tražile bombon za nju i predale joj ga“, prisjeća se svoga iskustva Terezija.

Na kraju, koja je definicija bogatstva? Očituje li se ono u onome što se posjeduje, stanju na bankovnome računu ili se čovjek obogaćuje u drugima? Vlč. Odilon dao je primjer kako životni put usmjeriti prema drugomu.

„Pravo bogatstvo za mene znači ispunjen život. Njemu nismo bliži materijalnim bogatstvom, ni materijalnim siromaštvom, nego je važno koliko smo tu za druge, bez obzira na to što imamo ili nemamo. Čovjek se istinski usrećuje kada je tu za druge, kada živi za druge, u čemu je Krist dao sjajan primjer, on je uvijek bio čovjek za druge“, ističe vlč. Odilon.

Biti čovjek za druge često nije lak zadatak, međutim čak i minimalno odricanje može biti razlog za nečiji osmijeh. Za početak, valja se pridržavati afričke izreke koja se inicijatorima akcije „Daj 5 za Benin“ uredila u pamćenje: „Džep iz kojega izvadiš te kako biste nekome pružili pomoć, nikad se neće isprazniti.“ ■

GLAS VOLONTERA

Priredili: Antonija Jurić i Robert Rogina

KATARINA ŽITNJAK GLAVAČ

Pogledala sam film o Beninu i rekla sam da moram pomoći na neki način. Kada sam čula za humanitarnu akciju, nije bilo previše dvojbe, jednostavno je moj duh proradio i tjerao me naprijed.

JOSIP STRČIĆ

Sretan sam što mogu sudjelovati u bilo kojoj humanitarnoj akciji i svojim odricanjem pomoći drugima. Na taj sam način zahvalan za ono što imam, a drugi možda nemaju.

ANA ČULIN

U Beninu me najviše iznenadilo koliko čovjek može napraviti s minimalno materijala ili znanja. Također, spoznala sam koliko netko može biti spretna, snalažljiva i snažna, no i u kojoj je mjeri to u našoj kulturi prečesto zanemareno. Ako se netko premisslija ili planira ići na put, voljela bih da dobro promisli o svojoj motivaciji i o onome što može i želi dati kao volonter. Mnogo se može pružiti tim ljudima, no isto tako lako se može ispustiti iz vida temeljni smisao odlaska.

MATE DUVANČIĆ

Bilo mi je zadovoljstvo prikupljati donacije i na taj način sudjelovati u humanitarnoj akciji. Smatram kako je pomaganje moralna obveza te da je darivanje onome tko nema ujedno i potreba da se izjednačimo.

PETRA MALIŠA

Tijekom boravka u Beninu bilo je miješanja različitih emocija. Uz uzbuđenje, nestrpljivost i neizvjesnost na početku, najviše se osjećala sreća. Jednostavno, uz te djevojčice u igri i plesu s njima osjećaju se vedrina, otvorenost i radost kojima zrače i to te odmah obuzme i osvoji.

EUROPSKI PARLAMENT

„Gdje su mladi glasači i glasačice?“

FOTO: Ured za informiranje Europskoga parlamenta u Zagrebu

FOTO: Ured za informiranje Europskoga parlamenta u Zagrebu

FOTO: Ured za informiranje Europskoga parlamenta u Zagrebu

Na predstavljanju komunikacijske kampanje Europskoga parlamenta

Studenti diplomskog studija komunikologije Hrvatskoga katoličkog sveučilišta sudjelovali su na predstavljanju komunikacijske kampanje Europskoga parlamenta o europskim izborima 2019. Predstavljanje je održano 18. listopada u Kući Europe u Zagrebu, a studente je pratio asistent Jakov Žižić. Tijekom predstavljanja studenti su mogli saznati sve o aktivnostima komunikacijske kampanje Europskoga parlamenta *ovajputglasam.eu* u kojoj se nastoji potaknuti veći odaziv mladih na europske izbore u svibnju 2019. Na predstavljanju je održana i radionica na kojoj su studenti mogli iznijeti ideje o tome kako potaknuti što više ljudi da se uključe u taj projekt *online* i *offline* aktivnostima. (unicath.hr)

Piše: Antonija Slonjšak

Konferencija „Gdje su mladi glasači i glasačice?“ održana u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu 30. studenoga osim hrvatskih zastupnika u Europskome parlamentu ugostila je i mlade političare i studente među kojima se našla i naša Snježana Lovrić, predstavnik PRotagonista, studentskoga kluba Odjela za komunikologiju.

Cilj je ove konferencije bio podizanje svijesti hrvatskoga biračkog tijela o važnosti glasanja na predstojećim europskim parlamentarnim izborima. Naime, inicijativa za održavanje konfe-

rencije u organizaciji Ureda za informiranje Europskoga parlamenta u Hrvatskoj temeljena je na statistici koja govori o lošoj izlaznosti mladih na europske izbore, osobito u Hrvatskoj koja je rangirana kao druga najlošija zemlja.

Jedan je od glavnih apela konferencije bio registriranje na internetskoj stranici *ovajputglasam.eu* koja predstavlja „institucionalnu, nestranačku komunikacijsku kampanju Europskoga parlamenta koja ne ovisi ni o kakvoj političkoj stranci kao ni ideologiji“. Njezina je funkcija biti jedan od glavnih informatora o vijestima vezanima o predizbornoj kampanji. Naša Snježana imala je priliku iznijeti staja-

lište uime mladih o njihovu statusu u društvu. Osim navedene teme, govorilo se i o drugim temama, poput studentskih poslova, satnice te osobito građanskoga odgoja, oko čijeg su se uvođenja u škole svi prisutni složili. Snježana Lovrić sve je prisutne podsjetila i na važnost medijskoga odgoja.

Također, važno je napomenuti da se na HKS-u mjesec dana uoči konferencije organizirala skupina studenata predvođena Jakovom Žižićem, asistentom na Odjelu za komunikologiju, koja je počela surađivati s Uredom za informiranje Europskoga parlamenta u Hrvatskoj s kojim planira nekoliko projekata. ■

Kako do love dok ne steknemo diplome? (2)

Što donosi novi zakon o studentskim poslovima?

Istražuje: Lucija Dorotić

Donošenjem novoga Zakona o obavljanju studentskih poslova uvedene su promjene koje se tiču studenata zainteresiranih za zapošljavanje preko studentskoga servisa. Zakonom je student definiran kao osoba upisana na bilo koje visoko učilište u Republici Hrvatskoj. Pri tome se misli na sve studente koji studiraju na preddiplomskim i diplomskim studijima, uključujući stručne i integrirane studije. Osim hrvatskih državljana, u Zakonu se pod pojmom student podrazumijevaju i studenti na razmjeni koji trenutačno pohađaju neko od hrvatskih učilišta.

Jedno od glavnih pitanja oko studentskoga rada bilo je izjednačavanje mogućnosti rada redovnih i izvanrednih studenata. Ovim su Zakonom prava i obaveze redovnih i izvanrednih studenata izjednačene, tj. izvanredni studenti koji nisu zaposleni preko ugovora o radu, nemaju otvoren obrt ili sličnu djelatnost imaju ista prava o oporezivanju dohotka

kao redovni studenti. Osobe koje su u postupku upisa na fakultet nakon završene srednje škole u Zakonu su definirane kao „druge osobe“. Osim njih, „druge osobe“ obuhvaćaju sve one koji su završili svoje školovanje na visokom učilištu. U ovom slučaju, osobe sa završenim školovanjem imaju pravo zadržati povlastice studenata još tri mjeseca nakon završetka studija.

Povećana satnica

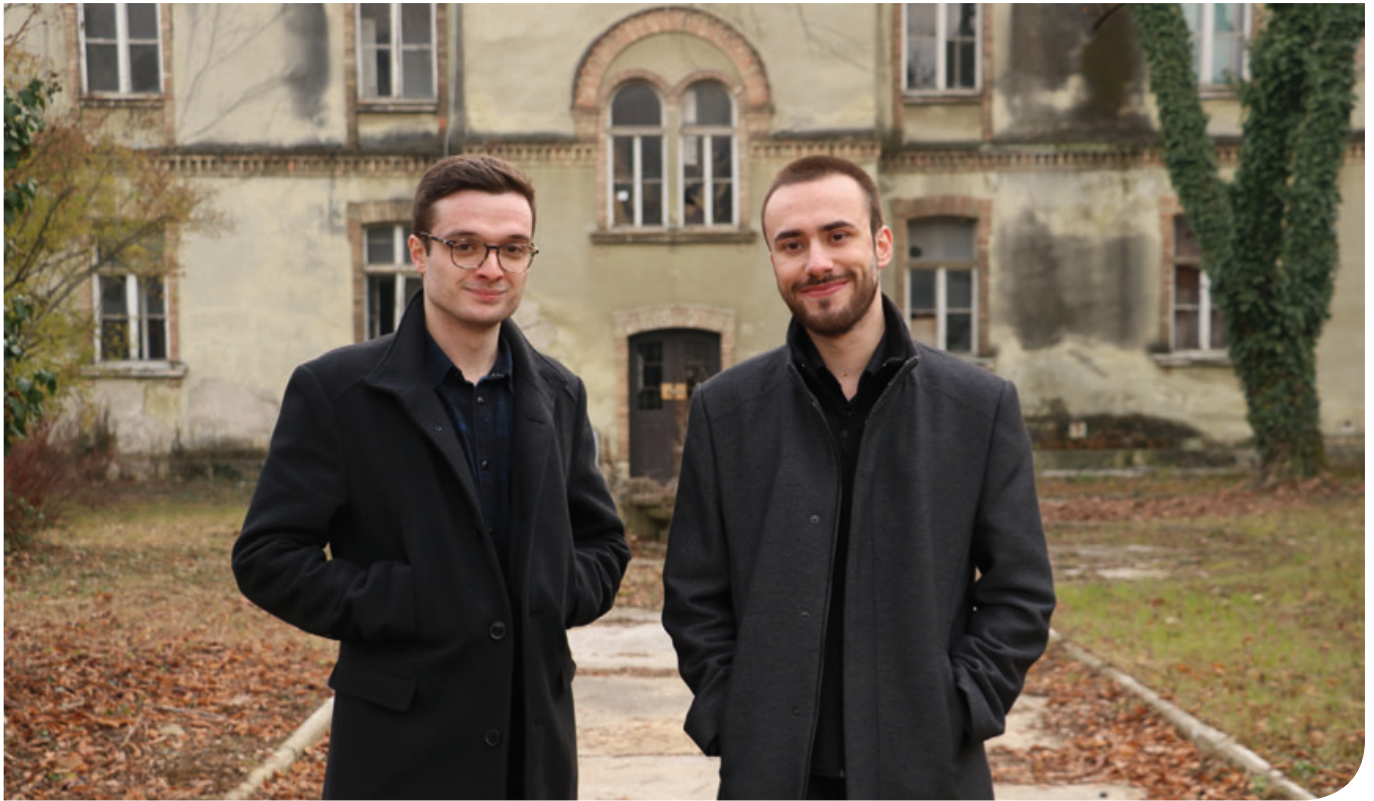
Prema čl. 10 Zakona o obavljanju studentskih poslova student može sklopiti ugovor za obavljanje studentskoga posla od dana kada je službeno upisan na fakultet ili sveučilite te ako se radi o studentu koji prvi put upisuje visoko učilište. Također, svaki student koji je u prethodnoj godini ostvario najmanje 1 ECTS bod, točnije, studenti drugih, trećih i viših godina studija imaju pravo na studentski rad.

Student koji je tri puta ili više od tri puta promijenio studentski program nema pravo na rad preko studentskoga servisa, tj. nema prava kao

redovni ili izvanredni student. Isto tako, ako se radi o studentu koji upisuje treći put istu godinu studija, on nema pravo na rad preko studentskog servisa.

Svaki student svoj studentski status potvrđuje preko evidencije u Informacijskom sustavu visokih učilišta (ISVU) i Informacijskom sustavu studentskih prava (ISSP). Ako je u pitanju student koji studira izvan Hrvatske, on svoj status dokazuje potvrdom koju dobiva na matičnom visokom učilištu.

Osim donesenoga novoga zakona, povećana je i satnica studentima koji rade preko ugovora o studentskome radu. *Studentski.hr* prenosi da je ministrica znanosti i obrazovanja Blaženka Divjak potvrdila povećanje satnice za obavljanje studentskih poslova. Naime, satnica od sada iznosi minimalno 23,44 kune, a do sada su studenti u satu minimalno mogli zaraditi 21,50 kuna. *Srednja.hr* ističe i činjenicu da će studentima naknade za noćni rad, rad blagdanima i rad nedjeljom biti uvećane za 50 %. ■

INTERVJU S MARINOM PAVELIĆEM I DOMAGOJEM PULJIZOVIĆEM

Ljubav prema filmu – sila koja može pokrenuti bilo koji projekt

Najjednostavniji savjet je i najbolji: Samo snimajte!

Razgovarala i fotografirala:
Zrinka Planinčić

Marin Pavelić i Domagoj Puljizović studenti su treće godine komunikologije na Hrvatskome katoličkom sveučilištu. Zajedničkim su snagama snimili film *Sky-Hopper* u kojemu – kako stoji u opisu filma – „student Luka pokušava ući u trag tajanstvenoj organizaciji koja distribuira novu psihoaktivnu drogu među mladima“. Filmski je staž Marin započeo 2011. otkada s prijateljem snima kratkometražne filmove koje reproduciraju na kanalu „CFX“ na YouTubeu.

Odakle Vam ideja za film? Kada ste počeli razmišljati o snimanju filma?

MARIN: Sve je počelo u studenome 2017. Domagoj i ja stalno smo pričali o filmovima i serijama koje volimo gledati, što bismo jedan drugome preporu-

čili... Birali smo elemente koji nam se sviđaju i tako počeli razvijati svoju priču.

Na koji ste način odabrali tematiku filma?

DOMAGOJ: Marin je spominjao da voli kriminalističke serije poput *Peaky Blinders* ili *Gotham* koje obojica volimo gledati. Tijekom razgovora složili smo se da bismo mogli napravili kriminalistički film u kojemu bismo stvorili lika koji je istraživač, onaj koji ide protiv sustava – i na ideji da individualac ide protiv kolektiva gradili smo cijeli film. Dakle, klasificirali smo ga kao kriminalistički s elementima *neo-noira*. Htjeli smo postići *vintage* osjećaj s urbanim elementima.

Nakon ideje slijedi realizacija. Kako ste prikupili filmsku ekipu?

MARIN: Birali smo ljude prema jednostavnom kriteriju: najbitnije nam je

bilo da svatko voli film jer svi su morali imati dobru volju. Radili smo besplatno i zato smo uzimali one visokomotivirane jer smo znali da će im se svidjeti. Ali bilo je i onih koji su se prvi put našli u tako nečemu. Organizacija je bila klasična – produkcijska. Kada smo trebali dogovarati lokacije, šalješ *mailove*, zoveš i, ako pristanu, super, ako ne, nastavljaš dalje.

Kako su tekle pripreme?

MARIN: Scenarij smo napisali Domagoj i ja. Što se tiče rekvizita, uvijek netko nešto ima kod kuće, ali, ako smo i trebali nešto kupiti, primjerice, lisiце ili materijale za kostime, Domagoj i ja podijelili smo troškove. Međutim, troškovi su stvarno bili minimalni za ono što smo napravili.

Snimali ste 17 dana u rujnu, sudjelovalo je 20-ak mladih ljudi, kako ste uskladili rasporede tijekom snimanja?

DOMAGOJ: Tražili smo ljude koji su doista bili zainteresirani. Organizirali smo se tako da nitko nije glavni, nego je svatko lider u svome području: kostimografkinja naravno za kostime, nas smo dvojica bili zadušeni za scenarij, snimateljica za tehničke stvari. Sve se temeljilo na dijalogu i koordinaciji jer se tako najbolje može proizvesti produkt koji će biti uspješan.

Zašto ste odabrali tematiku mladih i droge?

DOMAGOJ: Čini mi se da je to aktualna tema u društvu, pogotovo među našim vršnjacima. Vidjeli smo da je to teren na kojem se može sagraditi interesantna fabula, stoga nam je ta tematika bila osnova priče.

MARIN: Odnos droge i mladih jest problem i film *SkyHopper* može se s time povezati. Smatrali smo da je to dobra tema i obradili smo ju na umjetnički način te tako dali svoju kritiku društvu.

Mislite li da je publika shvatila poruku koju ste im filmom prikazali?

MARIN: Nadam se da jest jer, iako se u filmu prikazuje nasilje, svrha je uvijek borba protiv zla.

DOMAGOJ: Uz problematiku droge u filmu se pojavljuje i kritika sustava – zakonodavnog, pravosudnog. Priču smo strukturirali od više poruka koje smo htjeli poslati publici, a koliko smo uspjeli, to ona mora procijeniti.

Hoće li se film moći pogledati na YouTubeu cjelovito ili u nastavcima?

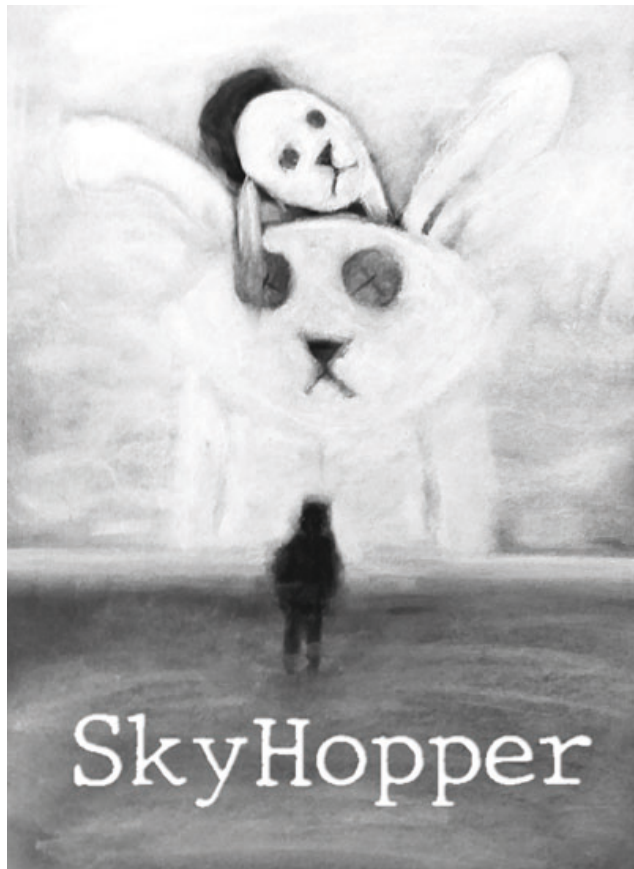
DOMAGOJ: Prvotna ideja bila je snimiti seriju za kanal na *YouTubeu* „CFX“. Tako smo i snimali film, dakle u više epizoda da bismo ga kao takvog mogli objaviti široj publici. Na tri javne projekcije film smo, naravno, prikazali cjelovito, kao kratkometražni.

MARIN: Scenarij je i bio napisan kao da radimo seriju, ali smo zbog potreba javnoga prikazivanja sve dijelove spojili u jedan film. Podijelili smo film u četiri epizode kako bi trajanje svake od epizoda bilo relativno ujednačeno.

Kako je raditi ono za što nema nagrade, bodova, studentske satnice?

DOMAGOJ: Najveća vrijednost koju Marin i ja dijelimo jest ljubav prema

filmu. Mislim da je to dovoljno jaka sila koja može pokrenuti bilo koji projekt. Koordinirati puno osobnosti na terenu jest problem samim time što nitko nije školovan za ono što radimo, svi smo tijekom procesa učili. I sam sam se „uhvatio“ u greškama te shvatio gdje ima prostora za napredak. Nitko nije bio autoritet, učili smo razgovarati, razmjenjivati ideje te graditi zajedničku viziju koja je najvažnija jer što je ona bolje izgrađena, to će projekt biti uspješniji.

Jeste li vi u konačnici zadovoljni?

MARIN: Generalno sam zadovoljan onime što smo napravili: koliko su svi uložili vremena, truda i talenta. Uvijek će biti nekih sitnica koje nisu dobre, njih uočavamo mi jer smo ih i napravili, a publika to rjeđe primijeti. **DOMAGOJ:** Mislim da je na kraju prevladala ta pozitivna atmosfera, sinergija mladih koji su se udružili u zajednički projekt što je na kraju dana, kada se sve podcrta, najvažnije.

Koja je poruka onima koji imaju ideju, ali im nedostaje hrabrosti da ju ostvare?

MARIN: Kada sam tražio na *YouTubeu* motivaciju, uvijek bih nailazio na po-

ruku redatelja da je važno samo snimati. Počeo sam se baviti filmom u 11. godini, i primjenjivao sam taj savjet. Pokušavao sam pronaći gdje mogu unaprijediti svoj rad, što mogu bolje, gdje ima prostora za napredak i tako sam zainteresirao prijatelje da i oni zavole film. Na kraju, najjednostavniji je savjet i najbolji, tako da – samo snimajte.

Kako je započela tvoja filmska priča, Marine?

MARIN: Moj prijatelj Andrej Jugović i ja pokrenuli smo priču sa snimanjem. U početku nam je bilo najteže pronaći glumce jer nitko nije htio glumiti, pa sam ja i pisao i snimao i glumio. S vremenom su se drugi, kada bi vidjeli pozitivne komentare, počeli javljati i pridruživati nam se, iako možda nisu imali nikakvoga iskustva ili čak nisu voljeli film, ali su htjeli sudjelovati jer su vidjeli da se zabavljamo. Primjerice, prve filmove napravili smo dok smo još bili djeca, filmovi su bili ratni, snimali smo ih u šumi gdje bismo cijeli dan trčali i družili se. To su ljudi prepoznali. Iako nemamo najbolju tehnologiju, neke stvari nisu najbolje, vidi se da je srce iza toga, to nas vodi i zato snimamo i imamo publiku koja prati naš rad.

Postoji li YouTube scena u Hrvatskoj i

kako publika prihvaća ono što im dijelite na svojem kanalu?

MARIN: Itekako postoji. Općenito se misli na „balkansku *YouTube* scenu“ koja se dijeli po državama. Super se prihvaća, ali problem je u ovakvom tipu sadržaja. Najlakše je snimiti *vlog* koji možeš raditi svaki dan i objaviti. Snimanje filma traje mnogo duže. Samo pisanje, odabir ljudi, organizacija i na kraju montaža... Danas je aktualno što više i što brže tako da ova-ke stvari teže „preživljavaju“. Makar, uvijek kada bismo napravili film, ljudi imaju pozitivne komentare i žele još sadržaja, ali je teško održavati kontinuitet uz studiranje i obaveze.

SkyHopper ste prikazali u Sesvetama, Jastrebarskome te Novome Marofu. Kakve su reakcije?

MARIN: Što je publika mlađa, to bolje prihvaća film jer ga bolje razumije. To ne znači da stariji ne shvaćaju ono što smo napravili. Tko nije dovoljno gledao filmove, možda mu neke stvari ne bi bile jasne jer smo neuobičajeno slagali priču tako da nije sve servirano kao što se danas radi u Hollywoodu, nego je potrebno tijekom filma razmišljati i biti pozoran. S odazivom i reakcijama smo zadovoljni.

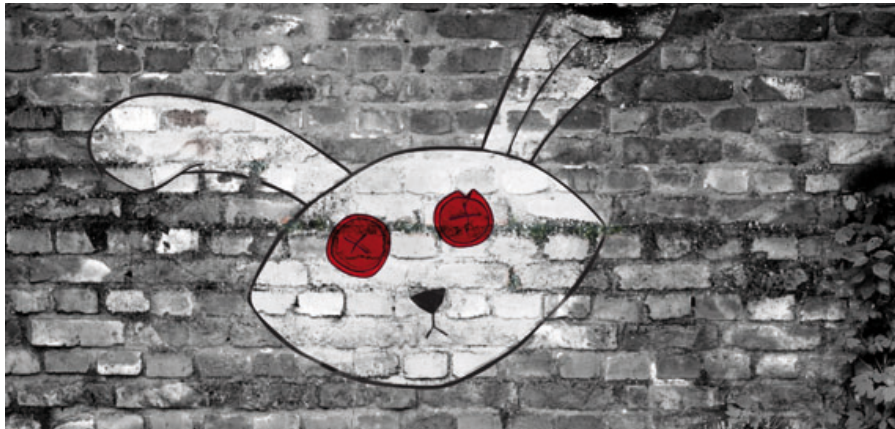
Kakvi su vam daljnji planovi? Planirate li isprobati druge žanrove?

DOMAGOJ: Sigurno ćemo raditi još zajedničkih projekata i sigurno ćemo promijeniti „ton“ da odahnemo od sadržaja koji smo sada ponudili. Film bi možda bio kraći od ovog, razlika bi bila što bismo potražili vanjska financijska sredstva – ne bismo više iz svoga džepa davali za potrebe filma što bi nam olakšalo sam proces stvaranja.

MARIN: Svakako bih isprobavao s različitim žanrovima, u mnogima sam se već i okušao tako da bih sigurno nastavio eksperimentirati s različitim žanrovima.

Kakav je status studentskoga filma u Hrvatskoj?

MARIN: Za studentski će film uvijek najjača biti Akademija dramske umjetnosti, njihovi će filmovi uvijek biti na festivalima. Naravno, postoje i amaterske udruge koje okupljaju djecu te ih educiraju, ali bez obzira na to malo je onih koji se bave filmom. Uvijek ima prostora za rast, ali kod ovakvog je posla potrebna volja, ljudi, određena doza kreativnosti i snalažljivosti jer nitko od nas ne raspolaže nekim novcem tako da se sve prilagođava tomu. ■

FILM Recenzija filma *SkyHopper*

Može li se pojedinac suprotstaviti sustavu?

Piše: Zrinka Planinčić

Osвета, traganje, neuspjeh, nepravda, bol. Riječi su to na kojima se temelji radnja kriminalističke miniserije *SkyHopper* proizašle iz studentske inicijative. Marin Pavelić i Domagoj Puljizović kolege su s treće godine preddiplomskoga studija komunikologije i začetnici serije koju su za potrebe javnoga prikazivanja oblikovali kao kratkometražni film. Glavni je akter u filmu student Luka koji želi osvetiti brata i stati na kraj organizaciji koja uništava mlade živote distribuirajući im psihoaktivnu drogu – *SkyHopper* po kojoj je djelo i dobilo ime. Uz kriminalističku se tematiku u filmu pojavljuju i elementi *neo-noira*: glavni je lik gubitnik koji na svijet gleda sa skepsom, a osjećaj nemoći u filmu prikazuje se tjeskobnom atmosferom. Osim redateljske uloge Marin Pavelić preuzeo je i glav-

nu glumačku ulogu u filmu koja je simbol dobra, a svoj poziv Luka ne bi mogao ostvariti bez Violete (Magdalena Hegedić). Na suprotnoj strani nalazi se vođa organizacije – Profesor (Krešimir Klepo). Mjesta radnje snimljena su na poznatim zagrebačkim lokacijama: Gornjem gradu, u Tunelu Grič, na Glavnom kolodvoru, a scene halucinacija uklopile su se u interijer Muzeja iluzija. Iako se često postavljaju pitanja može li dobro pobijediti i može li se pojedinac suprotstaviti sustavu, *SkyHopper* ne pokušava odgovoriti na njih, već naglašava da je u toj borbi važno osloniti se na bližnje jer je čovjek slab ako je usamljen. Uz to, tematika droge u filmu poistovjećuje se sa zlom koje ne uništava samo čovjeka koji ju konzumira, već i njegovu okolinu. A budući da su mladi oni na kojima svijet ostaje, njihova je zadaća oduprijeti se tome zlu kako bi spasili ono što ih okružuje. ■

KNJIGA Iseljavanje Hrvata u Njemačku – Gubimo li Hrvatsku?

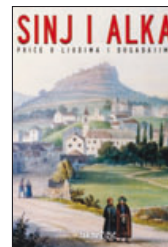
- Knjiga doc. dr. sc. Tade Jurića donosi rezultate prvoga znanstvenog istraživanja uzroka i posljedica te obilježja novijih iseljavanja Hrvata u Njemačku.

KNJIGA (Ne)poznati Hrvati

Knjiga dr. sc. Tomislava Matića donosi 150 priča o ljudima iz hrvatske prošlosti

- za koje malo tko zna, a koji su zaslužili da ih zauvijek pamtimo.

KNJIGA Sinj i Alka - priče o ljudima i događajima

Knjiga magistra politologije Jakova

- Žižića pokriva širok spektar tema prožetih Sinjem i Alkom koje nadilaze lokalni značaj te imaju širu društvenu važnost i prepoznatljivost.

Tko su to *influenceri*?

[nastavak iz prošloga broja]

Odgovara:
Tomislav Kučina,
blogger

Ponedjeljak je proveo planirajući ostatak tjedna. Popio je nekoliko kava koje su se ohladile dok je pripremao stol za sliku i nekoliko puta označio kafić, vlasnika i grad u nadi da će mu konobar prije no što izađe pripočeti da je račun već plaćen. Kao pravi biznismen, uz sve tjedne fotografije isplanirao je i opise koje je čitao točno onako kako bi to

učinila Carrie Bradshaw – polako, tečno i s misaonim upitnikom na kraju.

Utorak je. *Influencer* se budi i pomoli da svjetlost i danas bude savršena. Rano odlazi u teretanu gdje ga čeka privatni trener, koji je također *influencer*. Trening se sastoji od izmjenjivanja serija vježbi, serija *selfieja* u velikim ogledalima teretane, a između se ubaci i nekoliko videa koji treneru trebaju da ih stavi na svoje društvene mreže. Kraj ovog sastanka kulminira zajedničkom slikom s proteinskim *shakeom* i logom proizvođača u fokusu. Jer bez toga se jednostavno ne može!

U srijedu je *influencer* već pomalo u depresiji jer mu se nitko od prodavača *smoothieja*, planera ili proteina nije javio. Odlučuje da je vrijeme istinski promijeniti način na koji radi jer shvaća da nešto ne štima. Zato mu sada nekadašnju titulu *influencera* zamjenjuje istančani *microinfluencer* za zajednicu. Ipak zvuči društvenije, a daje mu prostora za rast. Nakon ovoga iznimnog poteza vrijeme je za *mailove* koje šalje svima – od lokalne cvjećarke do multinacionalnih kompanija. Svi trebaju *microinfluencera*!

Četvrtak je i *influencer* je zahvalan. Sretan što nakon tri teška i stresna dana napokon ima priliku objaviti staru fotografiju uz oznaku *#throwbac-*

FOTO: Designed by rawpixel.com / Freepik

kthursday. Provjerava *mailove* i kreće u objašnjavanje što je *influencer*. Briše svoje odgovore i smišlja nove sljedećih nekoliko sati.

Napokon petak! *Influencer* odlazi u kupovinu, svojim pratiteljima snima sve, jer zašto bi inače uopće išao? Radostan je jer je *#ModniPetak* uspio. *Influencer* večer zaključuje s nekoliko fotografija lijepih koktela.

Ne trebamo ni pogađati tko je bio prvi na špici u subotu. Nosio je sve što je kupio dan prije, a nakon kave i doručka u najrazvikanijim lokalima prošetao je nekoliko puta Cvjetnim trgom da bude siguran da su ga fotografi snimili iz svih kutova. Kasnije manično provjerava sve profile ulične mode i razočarano baca mobitel. Pa, ipak, nije sve propalo. Sprema se za izlazak i apsolutno je siguran da će ga bar u klubu fotografirati. Dolazi u klub, portirima daje jaknu i pokazuje kupon na mobitelu kao propusnicu za koncert jer vlasnici očito još ne shvaćaju najnovije trendove u komunikacijama, a čovjek se mora snaći.

Nedjelja je i danas nema nikakvih službenih fotografija, tek poneka priča za pratitelje jer nedjelja je ipak dan za odmaranje, a sasvim je očito da se *influencer* umorio!

SVRŠETAK

BILJEŠKE

Priredio: Tomislav Kučina

Facebook @unicath.hr – Na Facebookovoj stranici Sveučilišta pronaći ćete vijesti o svim događanjima na HKS-u, ali i o nekima izvan njega, fotografije, obavijesti, rezultate naših sportskih ekipa i motivacijske poruke. Pravo mjesto da i vaši roditelji vide što se sve događa kod nas.

Instagram @unicath.hr – Da *influenceri* nisu samo u kafićima, pokazuje i sveučilišni profil na Instagramu na kojem ćete pronaći fotografije sa svih sveučilišnih događanja. *Behind the scenes* materijali i najbolje službene fotografije ono su što krase ovaj profil.

YouTube – Promotivni spotovi, predavanja, glazba, promocije, putovanja i događanja – sve to dokumentirano je na YouTubeovom kanalu HKS-a. Ovdje možete provjeriti kako su protekli dani odjela, ali i nadoknaditi propuštene tribine.

Twitter (knjižnica) @knjiznica_hks – Twitter knjižnice HKS-a mjesto je gdje ćete pronaći različite vijesti, citate i najave, a sve to u manje od 280 znakova.

Facebook @volonteriHKS – Da se uvijek može pronaći vremena za pomoć drugima podsjeća nas Facebookova stranica Volonterske skupine HKS-a. Ovdje možete pronaći fotografije mnogobrojnih projekata, motivacijske poruke, najave projekata, ali i sastanaka skupine.

Nexus Facebook @klubnexus – Rad naših sociologa možete pratiti na Facebookovoj stranici Kluba studenata sociologije Nexus. Prijenosi uživo kongresa, fotografije s radionica, ali i *memeovi* sastavni su dio repertoara ovoga kluba.

Homo Volans Facebook – Klub studenata Odjela za povijest Homo Volans ovdje je da vas obavijesti o budućim radionicama, predavanjima i raspravama, ali i da vam donese zabavne povijesne činjenice za koje niste ni znali da ih želite znati, pa ćete tako na stranici pronaći poziv na raspravu o iseljavanju, ali i kratku povijest sira.

Instagram @klub.protagonisti – Instagramov profil pokrenuli su i PProtagonisti, klub studenata komunikologije. Najavljuju mnoštvo kreativnoga sadržaja, pokrivanje događaja poput Dana komunikacija i Dana Odjela, interaktivni i zabavni sadržaj.

FOTOGRAFSKI NATJEČAJ HKS-a

Kreativno uokvirena svakodnevnica

Da Hrvatsko katoličko sveučilište ne potiče samo akademsku izvrsnost već i kreativnost svojih studenata, svjedoči i tradicionalni fotografski natječaj koji je ove godine organiziran o temi *Odrasti prošlosti*.

Tradicija je započeta 2014., kada su studenti prvi put pozvani da fotografskim objektivom predstave geslo Sveučilišta, *Lux vera*. Slijedile su zatim teme: *Nesvakidašnjost svakodnevice* (2015), *Slobodna tema* (2016), *Putovanja* (2017) i *Ulična fotografija* (2018).

Da poziv nailazi na plodno tlo, pokazuje i statistika koja svjedoči o

više od stotinu prijavljenih fotografija svake godine. Poticaj su zasigurno i novčane nagrade kojima je pokrovitelj Župa Naše Gospe Kraljice Hrvata iz Toronta u Kanadi, ali i izložba na kojoj je svake godine uz Dan HKS-a predstavljeno dvadeset najbolje ocijenjenih radova.

Ovdje donosimo najbolje fotografije svih dosadašnjih natječaja, uvjereni da će i ovogodišnji radovi – koji u vrijeme pripremanja *Kompasa* vriedno pristižu – biti izvrsno i kreativno prikazana svakodnevnica koja samo traži da bude uokvirena u kadar budnoga fotografskog oka... (u)

Kristijan Žibrat: Kišobran radosti (2016.)

Marin Pavelić: Svijet u ruksaku (2017.)

Jelena Pavković: Ipak se ne kreće! (2015.)

Maja Marijan: Vienna – Street Style (2018.)

Borna Juraj Jelić: Tišina pustinje (2014.)

Brucoški leksikon

Priredile: Arianna Hubak, Katia Matijašević i Veronika Novoselac

Akademski zajednica

Svi profesori, predavači ili vanjski suradnici koji sudjeluju u nastavi, znanstvenom istraživanju i mentorskim djelatnostima na Sveučilištu.

Brucošijada

Tradicionalna zabava kojoj je glavna uloga upoznavanje studenata, a koju organiziraju članovi Studentskoga zbora na početku svake akademske godine, obično u studenome.

Dan otvorenih vrata HKS-a

Glavni je cilj događanja upoznavanje budućih studenata i svih zainteresiranih osoba s radom i životom Sveučilišta, i to održavanjem brojnih radionica, predavanja i savjetovanja otvorenih javnosti. Studenti sudjeluju u organizaciji svojim idejama, savjetima i sugestijama te samom provedbom aktivnosti.

Dan Sveučilišta

Sveučilište je osnovano 3. lipnja 2006. i svake godine na taj datum organiziraju se predavanja, izložbe, koncerti, radionice i druženja na koja su pozvani svi studenti i profesori.

ECTS

Svakom kolegiju na Sveučilištu dodjeljuje se određeni broj ECTS bodova kako bi se prikazalo koliko je vremena potrebno utrošiti za svladavanje gradiva. Naziv je skraćenica koja znači europski sustav za prijenos i prikupljanje bodova, a u Hrvatskoj je utvrđen kao uspješan način za stvaranje transparentnih studijskih programa, poticanje pri zapošljavanju, poticanje studentske i nastavničke pokretljivosti te priznavanje akademskoga statusa između europskih sveučilišta.

E-pošta unicath.hr

Sveučilište svojim studentima i profesorima dodjeljuje adresu elektroničke pošte s domenom @unicath.hr, a početni dio studentskoga maila je inicijal imena i prezime (Pero Perić – pperic@unicath.hr). Preko te mail-adrese šalju se sve službene obavijesti studentima. Uz to, to je i način komunikacije profesora i različitih službi sa studentima.

Evidencija o prisutnosti

Iz svakog kolegija moraš biti prisutan na minimalno 70 % predavanja. Najbolji savjet koji ti možemo dati: zapisuj svaki izostanak jer profesori nisu ljubitelji vala *mailova* o broju tvojih izostanaka. I ne potpisuj druge!

Ispit

Završni ispiti pišu se u zimskom, ljetnom i jesenskom roku. Pravo na izlazak na ispit stječeš uspješno položenim kolokvijima, tj. prikupljanjem 35 ECTS bodova.

Izvedbeni nastavni plan

Možeš ga pronaći na našoj internetskoj stranici. Ako ne znaš koliko bodova nosi seminar iz određenoga kolegija ili želiš vidjeti tko će biti tvoj budući profesor, ovo je pravo mjesto za dobivanje informacija.

Kolokvij

Uzročnik anksioznosti studenata i jedan od razloga zbog kojih ćeš popiti tri kave dnevno. Šalimo se, naravno. Uspješno položenim kolokvijima, koji su na HKS-u obvezni, ostvarit ćeš pravo izlaska na ispit. Broj bodova koji svaki kolokvij nosi određuje profesor, a te se informacije nalaze u izvedbenom planu.

Konzultacije

Svaki profesor održava konzultacije u svojem kabinetu gdje možeš doći na uvid u kolokvij ili s profesorom razgovarati o eventualnim nedoumicama. Konzultacije se dogovaraju unaprijed, a termine možeš pronaći na našoj *web*-stranici.

Literatura

Stručne knjige i članci koji, uz bilješke s predavanja, ulaze u gradivo svakog kolokvija i ispita. Literaturom ćeš se također služiti pri pisanju seminara. Neku ćeš literaturu pronaći u sveučilišnoj knjižnici i znanstvenim bazama (npr. Hrčak), ali za neku ćeš morati prokopati puno dublje – po arhivama NSK-a.

Studomat

Egzaktan informacijski sustav kod kojeg nema molbi i izvlačenja; studentski je suputnik i svakodnevnica na kojem ćeš pronaći svoje osobne i akademske podatke, od statusa studija i prehrane do ocjena pojedinih kolegija, te pratiti obveze i raspored ispita jer se za prijavu i odjavu ispita, uz AAI@EduHr identitet i lozinku, koristi isključivo studomat kojemu se pristupa s internetskih kioska u prizemlju Sveučilišta ili preko internetske stranice ISVU-a.

Sveučilišna kapelica

Vatikanska palača u Rimu ima svoju Sikstinu, a HKS kapelicu posvećenu Bogojavljenju ili svetim trima kraljevima. Otvorena tijekom čitavoga dana, Sveučilišna je kapelica, smještena u podrumu naše zgrade, mjesto susreta s Bogom u euharistiji ili u trenucima pojedinačne molitve.

Sveučilišna knjižnica

Prostor pripreme za kolokvije i ispite, učenje i nabavu potrebne literature u kojem neki studenti doista spremaju ispite, ali gdje zapravo započinju nova prijateljstva i ljubavi. Knjižnica i njezin čitaonički prostor na raspolaganju su studentima svakog radnog dana, a nakon završetka studija njezin će fond, uz magistarske radove i doktorske disertacije obranjene na Sveučilištu, obogatiti i tvoj magistarski rad.

Sveučilišna zajednica

Svi pojedinci, od studenata, nastavnika, znanstvenika, suradnika, stručnoga i administrativnoga osoblja i djelatnosti, koje okuplja HKS.

Terenska nastava

Budući da je katkad najvažnije izaći iz predavaonice, terenska nastava uključuje povezivanje teorijskoga znanja s praktičnim primjerima onoga što se uči. U pravilu terenska nastava podrazumijeva putovanje autobusom ili vlakom, boravak na svježem zraku i više kretanja pri čemu će, primjerice, povjesničari razgledavati neke ruševine, a komunikolozi televizijske i novinske redakcije. ■

FOTO: Bernarda Anja Buden

FOTO: Općina Lumbarda

„**DOME SLATKI DOME**“ Predstavljamo mjesta iz kojih dolaze naši studenti

Lumbarda: odlično mjesto za jednostavan život

Piše: Marija Tomas

Na kristalno jasnom moru s brojnim skrivenim uvalama, na samom istoku otoka Korčule, smjestilo se naselje Lumbarda. Bogata mediteranskom florom te prirodnim ljepotama, Lumbarda se može pohvaliti i specifičnim pjeskovitim poljima vinograda u kojima se uzgaja grk te poljima u kojima uspijeva plavac mali, vinski sortama koje su nadaleko poznate po svojoj iznimnoj kvaliteti. Također, zanimljiva je i zbog brojnih arheoloških lokaliteta od kojih je najznačajnija Lumbarajska psefizma koja svjedoči o postojanju grčke naseobine u 4. stoljeću prije Krista. Lumbardani su ljubazni ljudi s pra-

vim otočkim temperamentom, a sa svega nešto više od 1100 stanovnika imaju svoj specifičan mjesni govor koji je vrlo teško razumijeti ako niste rođeni Lumbardanin. Pretežito se bave turizmom, poljoprivredom te različitim zanatima od kojih je najznačajnije klesarstvo jer su upravo lumbarđanski klesari gradili most u Sydneyju te Aju Sofiju. Za vrijeme turističke sezone zabavljaju se plesanjem tradicijskoga kola Stare bale koji se pleše uz pratnju ljerice (gudače glazbalo), a imaju i svoje Kulturno-umjetničko društvo „Ivo Lozica“ nazvano po poznatom kiparu čiji je ponosni član i naš student povijesti Ante Batistić. Batistić navodi kako je Lumbarda odlično mjesto za jednostavan život, međutim život na otoku nije za svakoga: „Ako se želite baviti poljoprivredom i turizmom, može se lijepo živjeti. Međutim, danas postoje krive predodžbe života i rada u Dalmaciji. Najveći problem je kada ne plovi brod ili trajekt pa otok ostaje bez hrane i svih ostalih potrepnosti.“ Unatoč nekim manama Lumbarđani žive usporenim, ali vrlo zdravim životom. Opuštaju se uz miris mora te nekoliko kapi vina pa sa sigurnošću možemo reći da im vrlo „malo za sriću treba“. ■

JEZIČNI „KOMPAS“

Komunicirati ili iskomunicirati?

Savjetuje jezikoslovka
doc. dr. sc. Marijana Togonal

Komunicirati (lat. *communicare*) znači „reći, priopćiti, objaviti, iznijeti, biti u vezi s kim, uspostaviti i održavati komunikaciju“. U novije se vrijeme, osobito u poslovnome diskursu, i to pod utjecajem engleskoga jezika, glagol komunicirati (engl. *communicate*) rabi u značenju „obavijestiti, riješiti (problem), prenijeti/prenositi (poruke)“. U javnoj komunikaciji, osobito u PR struci, često možemo čuti rečenice u kojima se glagol komunicirati upravo prema engleskome uzoru nepravilno rabi: Komunicirali smo klijentima informacije. (*We*

communicated to our clients the information.), Komunicirali smo ključne poruke. (*We communicated the key messages.*), Javnosti su komunicirali svoje viđenje događaja. (*They communicated to the public their point of view on the event.*), Tvrtka je javno komunicirala ispriku svojim zaposlenicima. (*The company publicly communicated an apology.*) i dr.

U navedenim se primjerima glagol komunicirati treba zamijeniti nekom od hrvatskih inačica. Primjerice, Prenijeli smo klijentima informacije. Priopćili smo ključne poruke. Treba pripaziti na sadržaje koje ćemo objaviti/reći u javnim nastupima. Javnosti su iznijeli svoje viđenje događaja. Pripa-

zimo, uz glagol komunicirati redovito se javlja prijedlog s/sa koji otvara mjesto imenskoj riječi u instrumentalu. Dakle, **komuniciramo s nekim o nečemu**: Komunicirali smo s klijentima o novonastaloj situaciji, a ne Komunicirali smo klijentima novonastalu situaciju.

Glagol komunicirati dvovidan je, i svršen i nesvršen, pa mu nije pravilno dodavati prefiks -iz (iskomunicirati). Nepravilno je, stoga, i iz morfološkoga i iz semantičkoga aspekta, reći ili napisati: Iskomunicirat ćemo problem. Važno je kako ćemo *iskomunicirati* novosti. i dr. Na mjestu glagola iskomunicirati pravilno je rabiti glagole razgovarati, dogovoriti se, raspraviti i dr. ■

FOTO: Bernarda Anja Buden

KREATIVNI KUTAK

Plesne cipelice u pratnji orgulja

Kreativce pronalazi: Bernarda Anja Buden

FOTO: Bernarda Anja Buden

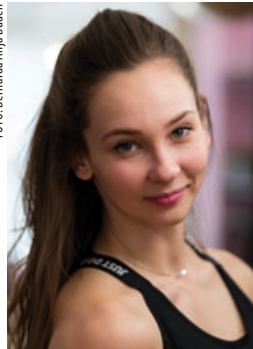
JOSIP STRČIĆ

Jeste li znali da je koncept orgulja napravljen već u 3. st. pr. Kr. na osnovi instrumenta po imenu *hydraulis*? Vjerojatno niste. No, jeste li znali da na našem Sveučilištu postoji student po imenu Josip, koji je svoj životni san o sviranju orgulja otkrio već s četiri godine?

Josip Strčić, student treće godine sestrinstva, glavni je orguljaš Svetišta Majke Božje Trsatske. Njegovu posve-

ćenost i ljubav prema instrumentu možemo vidjeti u tome što od početka studiranja svaki vikend odlazi na Trsat gdje svira na nedjeljnim misama. Do sada nije propustio ni jednu nedjelju. Što se tiče obrazovanja, završio je osnovnu i srednju glazbenu školu, a iduće godine planira upisati modul orgulja na Institutu za crkvenu glazbu KBF-a. Josip s ponosom može reći kako je svirao u brojnim svetištima i crkvama diljem Hrvatske i inozemstva, uključujući svetište Mariatrost u Austriji te Svetu Zemlju. Josip svira i na vjenčanjima pa, ako ste zainteresirani, slobodno mu se javite na društvenim mrežama ili ga pronađite na Sveučilištu. ■

FOTO: Bernarda Anja Buden

PETRA MIRKOVIĆ

Još jedan talent na našem Sveučilištu skriva studentica pete godine sociologije Petra Mirković koja se od četvrte godine bavi suvremenim plesom. U dosadašnjem plesnom obrazovanju Petra je završila i osnovnu i srednju plesnu školu Ane Maletić, nakon čega je s diplomom ples-

snoga pedagoga dvije godine vodila ples za djecu u zagrebačkim vrtićima. Plesala je za nekoliko naših poznatih pjevačica, kao što su Minea i Ivana Banfić, a trenutačno je instruktorka pilatesa u studiju „Sixth Sense Pilates“. S obzirom na to da paralelno i studira, Petrin je raspored natpran obavezama pa joj često dan započinje u 8 ujutro i završava u 12 navečer. Za sebe kaže da je mali vojnik, što i dokazuje njezin trud i upornost u svemu što radi, a sreću pronalazi u tome kada polaznici pilatesa odlaze ispunjeni doma nakon treninga, što se dogodi baš svaki put. ■

FOTO: Bernarda Anja Buden

„Ponekad je samo 0,1 % šansi dovoljno da se nešto ostvari, samo treba probati.“
Prijavite sebe ili vaše talentirane kolegice/kolege pa se možda ostvari to da budete objavljeni već u idućem broju. Naša je adresa: kompas@unicath.hr

ZAKAJ ZAGREB?

Sa Zagrebom upoznaje: Antonija Slonjšak

FOTO: Bernarda Anja Buden

„Franceki“

Vodne pumpe, kao slikarsko „platno“, kreacije su skupine pod nazivom *Pimp my Pump*. Iako svaka od njih ima svoje ime, zajedničkim su nazivom poznati kao „Franceki“. Profesor Baltazar, Picasso, Alan Ford samo su neke od osoba i likova koji se mogu pronaći na raznim lokacijama u gradu te vam mogu pomoći da saznate malo više o kvartu u kojemu se nalaze.

FOTO: Bernarda Anja Buden

Svemirska avantura

„Dotaknuti zvijezde“ i čitav Sunčev sustav možda ipak nije toliko daleko od stvarnosti. Na području Zagreba „razbacani“ su planeti Sunčeva sustava u proporcijama točnim umanjenom prikazu. Velika prednost je ta što se većina njih nalazi unutar samoga centra pa se potraga za njima može pretvoriti u originalan jednodnevni izlet. Naime, zahvaljujući točnosti umanjenoga prikaza konstelacije, za neke ćete se planete zaista morati potvrditi kako biste ih pronašli te ovaj izlet može postati pravom malom avanturom.

FOTO: Paula Marija Stier

1

2

3

4

SAM SVOJ KR(EAT)IVAC

Kutija za punjače

Kreativke: Antonija Slonjšak i Paula Marija Stier

Najčešće pitanje koje se postavlja u studentskim klupama na HKS-u (nakon onih „Kada je kolokvij?“ i „Hoće li slati prezentacije?“) je: „Može li se kod ove klupe puniti mobitel?“

Kao studentima 21. stoljeća mobitel nam je od esencijalne važnosti. Bez obzira živimo li u studentskom domu, podstanarstvu ili „kod svojih“, svi smo upoznati s kroničnim nedostatkom punjača u najkritičnijem trenutku (jer baš volimo dočekati taj alarm koji najavljuje da je preostalo 1 % baterije) ili kaos raznih punjača i mobitela kod produžnoga kabla poput životinja koje se okupljaju kod savanskog izvora. Iako ne možemo riješiti problem nedostatka punjača, možemo vam ponuditi jednostavno rješenje kako možete u miru puniti vaše aparate bez zapetljavanja kablova.

Papirom za zamatanje (ili drugom opcijom koju preferirate) ukasite kutiju za cipele. Pripazite da posebno zamotate poklopac.

Ravnalom označite na prednjem dijelu kutije jednake razmake gdje ćete izrezati rupe. Kroz te ćete rupe provlačiti kablove punjača. Pomoću plastičnoga čepa precrtajte rupe. Napomena:

možete i u drugim oblicima izrezivati rupe, samo budite sigurni da možete kroz njih provući kabel.

Skalpelom izrežite rupe. S bočne strane kutije na dnu izrežite rupu kroz koju ćete moći provući produžni kabel.

Stavite u kutiju produžni kabel i provucite kroz bočnu rupu. Uključite u struju i vaša je kutija za punjače sada u funkciji! ■

Sve što će vam trebati su:

- kutija za cipele (u koju stane produžni kabel)
- ukrasni papir za zamatanje
- produžni kabel
- selotejp
- škare
- ravnalo
- skalpel
- plastični čep

STUDENSKI ZALOGAJ

Chilli con carne

Isprobale: Antonija Slonjšak i Jelena Conar

Jela na žlicu posebice su poželjna. Kako vam ne bismo nudili još jedan recept za varivo, čije samo ime kod većine uzrokuje postefekt ježenja kože, ovaj smo vam put spremili jedno jelo iz toplijih krajeva: *Chilli con carne*. Ime koje čim se izgovori zagrije nepce. Iako možda zvuči komplicirano, mi vam nudimo jednostavniju verziju koja će se ljubiteljima pune žlice okusa zasigurno svidjeti. Ovo-ga puta zakoračili smo stepenicu više u korištenju kuhinjskoga noža (odnosi se na sjeckanje povrća koji nam je ključan dio) i dodali osnovno rukovanje loncem i štednjakom.

Krećemo!

Na dasci nasjeckajte luk i češnjak na što sitnije komadiće. Stavite ih u posudu na prethodno zagrijano ulje i lagano miješajte na srednjoj vatri dok ne postanu prozirni. Dodajte meso i pomalo razdvajajte i miješajte dok ne potamni, a zatim dodajte sol i Vegetu te promiješajte, malo podlijte vodom (da prekrije razinu mesa) i poklopite. S vremena na vrijeme promiješajte i podlijevajte dok meso ne bude pri kraju (kada ga probate da vam nije više žilavo te da se lako odvaja). Za to vrijeme nasjeckajte paprike na tanke prutiće (što je ljepše nasjeckano to će jelo biti finije) i pelate presjecite na 4 - 6 dijelova.

Kada je meso pri kraju, dodajte pelate i papriku da se zajedno kuhaju dok vam paprika ne bude *al dente* (mekana, ali dovoljno čvrsta da se ne raspada). Po želji stavite grah te ga ostavite još koju minutu da se sjedini s ostalim.

FOTO: Antonija Slonjšak

Za 3 - 4 osobe trebat će vam:

- 450 g mljevenoga mesa (preporučamo svinjskoga, ali može po želji),
- 2 paprike (srednje veličine i po mogućnosti u različitim bojama zbog efekta),
- 1 konzerva pelata,
- 1 luk,
- 1 češanj češnjaka,
- soli „pi puta oko“ (otprilike 2 - 3 povećane prstohvata),
- prstohvat Vegete,
- origano,
- češnjak u prahu (za one koji vole malo začinjenije)
- i po želji 2 - 3 žlice graha (iz konzerve).

Probajte umak pa ga još začinite po potrebi i želji sa soli, češnjakom u prahu i origanom.

P. S. Ako vam se čini da imate premalo umaka, kada vam paprika bude gotova, ulijte još vode, promiješajte te, nakon što zakuha, začinite po želji.

Preporuka: Servirajte u male, duboke zdjelice. Dobar tek! ■

Muška odbojka na HKS-u

Godina uhodavanja na putu do uspjeha

Razgovarale: **Katia Matijašević i Antonija Slonjšak**

Sveučilište je bogatije za još jednu sportsku ekipu. Uz žensku odbojku, muški nogomet i sportaše u pojedinačnim sportovima od ove je akademske godine osnovan i muški odbojkaški tim. Sebe opisuju riječima Nismo zlatni, ali to možemo postati što dovoljno govori o njihovu entuzijazmu, a u razgovoru s kapetanom Rejem Kovačevićem i jednim od igrača, Marcom Sokolcem, saznali smo sve detalje o odbojkašima.

Rej, postoji li selekcija igrača koju radi kapetan?

REJ: Treninzi su glavni izvor selekcije. Dobar pojedinac ništa ne znači ako ga nema na treninzima. Svojim izostan-

cima neće osjetiti igru drugih igrača, a uz samodisciplinu to je najbitniji segment u odbojci, barem po mome mišljenju. Igrači trebaju jedni druge nadopunjavati, krpiti međusobne slabosti i iskorištavati prednosti. Medalju osvaja onaj tim koji se u tome najbolje snađe. Pojedinac može napraviti nekoliko poena, ali bez doprinosa ostalih igrača teško će donijeti pobjedu ekipi.

Znamo da je kapetan moralni vođa tima što ga čini cijenjenim među igračima. Što sve podrazumijeva odgovornost kapetanske trake?

REJ: Kapetan mora biti prvenstveno primjer. Naravno da mora imati po-najbolje, ako ne i najbolje, igračke ma-

nire kako bi zadobio poštovanje, ali prije svega on mora biti čovjek. Poznato je da kapetan ima obavezu biti redovito na treninzima i poticati ostale, davati 110 % sebe i biti inicijator na utakmicama. U trenutku kada uzima kapetansku traku, mora odložiti ponos i ego i biti prvi koji će priznati grešku.

Jeste li zadovoljni dosadašnjim rezultatima?

REJ: Rezultati nas ove godine ne zanimaju. Ova je godina čisto uhodavanje. Jedino što nam je bitno jest da dobijemo osjećaj, iskustvo igranja s velikim igračima, odnosno timovima. Igranjem protiv njih uspjeli smo ozračiti našu stvarnost koja je po meni najbitnija stvar u sportu jer bez nje nema napretka.

Suočavate li se s problemima unutar tima?

REJ: Unutar organizacija uvijek se pojave neke prepreke, ali to je uobičajeno i normalno. Do sada smo sve uspješno rješavali i nemamo se na što požaliti. Nadam se i čvrsto vjerujem da će tako biti i nadalje jer smo i izvan terena veliki prijatelji. Juro Bijelić jedan je od pokretača ekipe koji svojim zalaganjem također održava dobru atmosferu u timu. Također bismo htjeli napomenuti da smo nedavno dobili službene dresove i nadamo se uskoro pobjedničkim fotkama u njima.

»Intelektualni boks«

Piše: **Marija Tomas**

Šah. Igra koju su igrali carevi i kraljevi postoji već od 7. stoljeća. Danas se o njemu govori i kao o vrsti sporta, a razmatra se i da postane dijelom Olimpijskih igara. Međutim, mnogi se pitaju zašto je šah zapravo sport te po čemu se razlikuje od ostalih društvenih igara.

Prema Hrvatskoj enciklopediji Leksikografskoga zavoda „Miroslav Krleža“ sport se definira kao pojam za „tjelovježbene aktivnosti u kojima dominira natjecateljski duh, a uključuje njegovanje tjelesnih svojstava i sposobnosti te njihovo provjeravanje u borbama, igrama i natjecanjima“. Prema toj definiciji mnogi ne bi svrstali šah u sport zbog toga što igranje šaha i nije neka fizička aktivnost.

Međutim, šah je iznimno složena strateška igra koja zahtijeva veliku psihičku, pa čak i fizičku spremu. Stoga ga s razlogom neki još

nazivaju intelektualnim boksom. To je borba u kojoj jedan natjecatelj nadmudruje drugoga te povlači potez kojim pokušava ugroziti suparnikov položaj. Samo jedan pogrešan potez može značiti kraj meča. Naime, šahovski su mečevi vrlo iscrpljujući jer sportaši moraju biti koncentrirani i po nekoliko sati.

U skladu s tim, moraju biti dobro tjelesno pripremljeni kako bi mogli izdržati napor jer mogu izgubiti i nekoliko kilograma tijekom meča. Nadalje, profesionalni šahisti treniraju kao i svi ostali sportaši. Svaki dan vježbaju, spremaju nove taktike te se hrane prema posebnom planu prehrane. Svoje vještine pokazuju na svjetskim i europskim prvenstvima te na Šahovskoj olimpijadi koja se održava svake dvije godine, a 2018. hrvatski predstavnik Ivan Šarić osvojio je titulu europskoga prvaka u šahu.

Za šah možemo reći da nije obična igra već se s pravom naziva sportom. Upravo zbog svoje kompleksnosti ne može se uspoređivati s ostalim društvenim igrama, a u prilog mu ide i podatak da je gotovo nemoguće izračunati točan broj mogućih poteza u jednome meču.

Marc, kako si se odlučio pridružiti muškoj odbojkaškoj ekipi? To sve može igrati i biti dio tima?

MARC: Tražio sam neki sport u koji bih se uključio i ovo se činila kao super prilika za treniranje nečeg što nisam do sada, a u ekipi može igrati bilo koji zainteresirani dečko. Sport na Sveučilištu svakako je pohvalan i potreban, iz zdravstvenih razloga, ali i iz socijalnih. Upoznaju se novi ljudi, vježba se, uči se nova dinamika.

Treninzi ekipe su jednom tjedno. Što je sa službenim utakmicama? Kakvi su vam rezultati dosad?

REJ: Ovo „Nismo zlatni, ali to možemo postati“ nastalo je iz zezancije po uzoru na velikoga trenera Červara,

ali sigurno da uz početni humor leži i doza nade i vjere. U prilog tome ide i jedna dobivena utakmica, a dvije izgubljene (u vrijeme pripreme *Kompasa*, op. a.) što je značajno jer to donosi 1 bod, a ne nulu kao što bi bilo npr. u nogometu.

MARC: Jaka je konkurencija, a i mi se još uhodavamo.

Suočavate li se s nekim problemima?

MARC: Malo smo imali muka s organizacijom termina i mjesta održavanja treninga. Voljeli bismo kada bi se treninzi održavali u istoj dvorani, a jednog dana i na Sveučilištu. Ovu godinu posvetili smo se treninzima, a rezultati će, sigurno smo, doći naknadno. ■

FOTO: Magdalena Bilkić

Malonogometaši HKS-a

Nedostaje podrška navijača

Piše: Magdalena Bilkić

Malonogometna ekipa na Sveučilištu djeluje već pet godina, a čine je dečki sa svih odjela i godina. U ekipi ih je trenutno 12, a na treninzima se okupljaju jedanput do dvaput tjedno. Posljednje dvije godine trenira ih profesor s Odjela za psihologiju dr. sc. Dragan Glavaš, a upravo ih on, kažu dečki, najviše motivira. Bolja i bliskija atmosfera u ekipi s novim trenerom pridonijela je i poboljšanju rezultata. Dečki ove akademske godine igraju u skupini „B“ Zagrebačke sveučilišne lige, a nakon devet odigranih kola (u vrijeme pripreme *Kompasa*, op. a.) nalaze se na osmom mjestu u skupini. Inače, Sveučilišna je liga natjecanje u organizaciji Zagrebačkog sveučiliš-

nog športskog saveza (ZŠŠS) čiji je cilj omogućiti studentima sudjelovanje na sportskim natjecanjima. Ove godine u Futsal ligi sudjeluje 38 ekipa (fakulteta) raspoređenih u četiri skupine.

Iako mnogi kažu da je nogomet samo sport, on je mjesto susreta, druženja i novih prijateljstava. Sudjelovanje u ovakvoj ekipi svakako pridonosi razvoju odnosa među studentima. Dečki ističu kako se u posljednje vrijeme sve češće druže i izvan terena što svakako utječe na bolje razumijevanje u igri i sve bolje rezultate. Na kraju, kažu, nedostaje im ono što je često i najvažnije, a to je podrška navijača. Stoga pozivaju sve HKS-ovce da ponekad odvoje koji sat slobodnog vremena i navijanjem pomognu u postizanju još boljih rezultata. ■

JESTE LI ZNALI?

Zimski sportovi

Priredila: Marija Tomas

1. Bob je zimski sport u kojemu se natjecatelji spuštaju niz ledenu stazu na posebnim aerodinamičnim sanjkama u što kraćem vremenu. U bobu može biti dvoje ili četvero natjecatelja, stoga postoje dvije discipline: četverosjedni i dvosjedni bob. Iako izgleda prilično jednostavno, to je vrlo ozbiljan i opasan sport jer se postižu brzine i do 130 km/h.

2. Curling je sport u kojemu natjecatelji bacaju kamen (19 kg) koji se na ledenoj površini kliže do mete. Natječu se dva tima po četiri natjecatelja koji ispuštaju osam kamena. Cilj je baciti kamen što bliže središtu „kuće“, tj. mete označene krugovima, dok drugi natjecatelji metlicama čiste i glade ledenu stazu.

3. Skeleton je sport vrlo sličan sanjkanju, ali ipak drugačiji. Natjecatelji se zalijeću sa sanjkama ležeći potrbuške na njima s glavom okrenutom prema naprijed. Skeleton se razlikuje od sanjkanja već po položaju tijela te po manjim i užim sanjkama. Iako je sporiji od sanjkanja i boba, natjecatelji u skeletonu također postižu vrlo velike brzine

4. Snowboarding ili daskanje na snijegu nastalo je u SAD-u 60-ih godina prošloga stoljeća. Natjecatelji se spuštaju niz snježnu stazu stojeći na dasci. Postoji nekoliko različitih stilova, kao i različitih disciplina, od kojih je najpopularniji *half-pipe*. *Snowboarderi* se „daskaju“ s jedne na drugu stranu te izvode skokove u kojima pokazuju razne okretaje, trikove i vratolomije.

5. Biatlon je sportska disciplina koja se sastoji od dva sporta – skijaškoga trčanja i streljaštva. Natjecatelji započinju skijaškim trčanjem određene rute te nakon toga dolaze do mjesta za gađanje zračnom puškom gdje gađaju pet meta, a nastavljaju do cilja trčeći na skijama. Cilj je pogoditi svih pet meta, a oni koji promaše dobivaju dodatne kaznene krugove.

Koncept kopiranja u modnoj industriji

Zašto se milijunske kompanije provlače – nekažnjeno?

Demokratizacija luksuzne odjeće nije problem – problem je kada je ta odjeća predstavljena u istome obliku kao i original.

Piše: Arianna Hubak

Kopiranje u modnoj industriji prisutno je otkada se ona počela nazivati industrijom. Coco Chanel još je davnih 1920-ih godina izjavila: „Ako želite biti originalni, pripremite se na to da će vaš rad biti kopiran”. Međutim, do današnjega se dana koncept kopiranja okrenuo za 360 stupnjeva – ne samo zbog brzine koju su uveli brojni tehnološki izumi, nego i zbog promjene značenja samoga koncepta.

Imitacija ili inspiracija?

Nekada su plagijatori fizički morali prisustvovati izlaganju neke modne kolekcije kako bi kasnije mogli skicirati na temelju vlastitoga sjećanja. Danas je to puno jednostavnije. Mediji redovito objavljuju videozapise ili fotografije s modne revije i na taj način plagijatorima znatno olakšavaju posao. Modna industrija funkcionira tako da dizajneri svoje kolekcije izlažu jednu sezonu prije negoli će one uopće izići na police. To brzim modnim lancima i ostalim nekreativnim pojedincima ostavlja i više nego dovoljno vremena da njihov rad kopiraju i stave na svoje police prije nego što će to učiniti originalni dizajner.

Značenje samoga koncepta promijenilo se u smislu da ljudi više ne znaju razlikovati imitaciju od inspiracije. Danas su ljudi jako brzi pri zaključivanju i etiketiranju nekog rada kao kopije. Poglavitito zato što ne razumiju razliku između odavanja počasti i izravnoga kopiranja. Modna industrija živi od inspiracije. Neke su modne kolekcije inspirirane dizajnima iz

CTRL + C

CTRL + P

prošloga stoljeća – primjerice širokim ramenima i uskim siluetama karakterističnima za 80-e godine 20. stoljeća ili pak kultnom modnom kolekcijom Christiana Diora iz 1947. Neki dizajneri inspiraciju crpe iz arhitekture, interijera ili kultura čiji je način odijevanja vrlo specifičan. To nije izravno kopiranje. To je *homage*. S druge strane, kopiranje koje iz sezone u sezonu „odrađuju” brzi modni lanci nije *homage*, već ostvarivanje profita na temelju tuđeg intelektualnog vlasništva. Zašto se onda multimilijunske kompanije, popularne i među kupcima u

Hrvatskoj, neprestano provlače – i to nekažnjeno?

„Oskudne” zabrane

Krenimo od početka. S obzirom na to da su Milan, Pariz, New York i London glavna modna sjedišta, spomenut ćemo samo zakonske regulative tih država. Na tome su području najslabije Sjedinjene Američke Države i Velika Britanija. Oni imaju zabrane vezane uz kopiranje modnoga dizajna, međutim te su zabrane vrlo „oskudne”. Naime, zakonodavstvo tih država na odjeću gleda kao na nešto što ima

određenu funkciju u čovjekovu životu, stoga dizajn i struktura odjeće nisu zaštićeni. Zaštićeni su samo specifični *printovi*, uzorci i materijali na odjeći. Međutim, u Francuskoj i Italiji priča je drugačija. Pariz i Milan najstarija su modna središta koja na modu gledaju kao na dio vlastite umjetničke kulture. Upravo zato njihovi zakoni nalažu da se kompletan modni proizvod zaštiti jednakom mjerom kao i bilo koje drugo umjetničko djelo.

Mogu li dizajneri i brendovi zaštititi svoje proizvode od plagiranja? Mogu, ali jako teško. Jedna od opcija je patentiranje proizvoda, no ono je iznimno skupo, a proces je dugotrajan. Upravo se zato samo nekolicina brendova odlučuje za taj potez. Kao drugu opciju brendovi mogu razmotriti i sudsku tužbu. No, tu se vraćamo na već spomenute zakonske regulative o kojima ovisi uspjeh slučaja, kao i činjenicu da se takvi slučajevi godinama povlače po sudovima. Ta opcija nije nimalo ekonomična. Zbog toga koju brendovi dobiju od određenog proizvoda trebali bi uložiti ili u sudski postupak ili u patentiranje. Upravo se zato plagirati neprestano provlače.

Mladi dizajneri – najveće žrtve

Najveće su žrtve plagiranja u modnoj industriji upravo mladi neafirmirani dizajneri čiji rad još uvijek nije prepoznat. Kao prevenciju i podizanje svijesti o tom problemu, mladi, ali i renomirani dizajneri, počeli su o tome izvještavati na društvenim mrežama. Svakodnevno viđamo primjere kopija koje brendovi dijele

sa svojim obožavateljima. Odlučili su promijeniti „način borbe” – takve su poruke integrirali unutar svoje marketinške kampanje jer na taj način ljudima mogu pokazati svoju stranu priče.

Ukradeno intelektualno vlasništvo

Je li kopiranje pokretač modnih trendova? Svakako. Koliko je to zapravo moralno – to je već drugo pitanje. Možemo se složiti da bez kopiranja odijevanje karakteristično za određena desetljeća 20. stoljeća ne bi bilo ni upola toliko intenzivno i prepoznatljivo. Danas, kada vidimo hlače na zvono, uske majice i naočale šarenih stakala, automatski pomislimo na 70-e godine. I to zahvaljujući kopiranju. Christopher Sprigman, profesor prava na Sveučilištu New York, 2006. je uveo pojam *The Piracy Paradox*, tj. paradoks piratstva. Objasnio je kako je kopiranje unutar modne industrije zapravo jako dobra stvar jer pokreće i održava ciklus trendova.

Demokratizacija luksuzne odjeće nije problem; problem je kada je ta odjeća predstavljena u istome obliku kao i original. Brzi modni lanci trebali bi zaposliti kreativnije dizajnere koji će možda uzeti nečiju ideju, ali ju onda interpretirati na svoj način. Također, trebalo bi osvijestiti ljude koji nisu unutar modne industrije ili koji ne prate njezina zbivanja. Većina ljudi koja kupuje neku kopiju ne zna da je to zapravo ukradeno intelektualno vlasništvo nekog malog umjetnika koji se pokušava progurati u industriji punoj snažne konkurencije. Ljudi prema kopijama modnoga dizajna nemaju toliko razvijeno suosjećanje kao prema drugim vrstama umjetnosti, već na to gledaju kao nešto trivijalno i banalno.

Na kraju se postavlja pitanje: Hoćemo li i dalje dopuštati kopiranje samo kako bi se trendovi reciklirali i kako bi modna industrija bila što dinamičnija ili ćemo početi štiti nečije vlasništvo i omogućiti mladim dizajnerima samoostvarenje te pritom sporije razvijati trendove? ■

PSIHOLOŠKI „KOMPAS“

Hrabro sanjati i snove provoditi u život

Piše psihoterapeut
doc. dr. sc. Josip Bošnjaković

San je riječ kojom se u našem rječniku koristimo u doslovnome i prenesenome značenju. U ovome tekstu san ćemo tumačiti u prenesenome smislu navodeći osam karakteristika koji pridonose ostvarenju sna.

Moguće je ostvariti san koji je moguće zamisliti:

Jedan čovjek sanja, ali se snovi ostvaruju zajedno. Kada imamo neku ideju, tada je dijelimo s drugima i pronademo li osobe koje dijele zanimanje za isti san, tada možemo krenuti u ostvarenje sna. Izazovan je rizik zamišljati snove, no on nam je potreban jer je „okidač djelovanja“. I veliki rizici kriju se često u malim svakodnevnim događanjima. Ako smo jedini i ne pronalazimo baš niti jednoga sugovornika za „naš san“, korisno je preispitati se o ostvarivosti toga sna.

Samo zajedno je moguće nešto ostvariti: Za ostvarenje sna potrebna je suradnja različitih ljudi, ideja, čimbenika... Sinergija više ljudi, ujedinenih oko određene ideje, određenoga projekta, pokazuje nam kako je moguće ostvarivati i naoko nemoguće i nezamislive snove. Kako bi se to dogodilo, potrebno je međusobno povjerenje onih koji su uključeni u određenu viziju i san.

Onaj tko ni za čim ne teži ne može ništa više niti ostvariti: Kada iz sadašnjosti gledamo prema budućnosti, strahujemo li ili strastveno idemo prema njoj? Mnoštvo je razloga koji nas plaše, no vatra strasti potrebna nam je kako bismo težili budućnosti gledajući ono što je ostvarivo. Hrabro hodaj prema budućnosti!

Ostvarenje je izraz otkrivanja onoga što je do tada bilo skriveno, ali je već imalo postavljenu mogućnost: Kada u ruke uzmemo glazbeni instrument, tada smo svjesni da je na njemu moguće odsvirati bezbroj divnih melodija. Da bi se to ostvarilo, potrebno je puno učenja, vježbe, pogrešaka, po-

Designed by creativent / freepik

navljanja, discipline, strpljenja, sluškivanja, poniznosti... Zdrav čovjek u bolesnome vidi mogućnost ozdravljenja i pomaže mu ići prema zdravlju. I ovdje je bitna solidarnost. Kada je ljubav u pitanju, tada Viktor Frankl divno ističe kako ona pomaže čovjeku da ne gleda samo realnost, nego i mogućnost, nešto što još ne postoji, ali je u nastajanju, što može i treba postati. Ljubav vidi ono što razum ne dokučuje. Ljubav je stvaralačka snaga.

Ostvaruju se snovi prema kojima se odnosimo s pažnjom i poštovanjem: Klice velikih ideja uspijevaju kada ih primijetimo i kada ih ne zgazimo, nego se s pažnjom i poštovanjem odnosimo prema njima. Zasiurno da i u trenutnome stanju svoga života svatko od nas negdje ima klicu sna prema kojemu ide. Često se radi o kratkome trenutku i malenu detalju, no važno ga je zamijetiti. Pažnja uključuje svijest o tome da nam je vrijeme i prostor darovano i u službi drugih. Odvaži se reći svoje snove!

Snovi koje osluškuj nam važne osobe: U psihologiji je poznato koliko je za rast i razvoj čovjeka potrebna barem jedna osoba u koju rastuće biće (dijete) ima povjerenja te u odnosu prema njoj razvija sigurnu privrženost. Mnoštvo nam primjera govori kako su duhovni pratitelji, mentori, treneri, supervizori mnogim osobama pomogli ostvariti snove. Upravo ti „pratitelji snova“ često su osobe koje su sposobne uživljavati se u situaciju drugih te empatijskim pristupom pomagati u ra-

đanju ideja, planova, projekata i pomoći razlikovati „dobre od zlih duhova“. To su osobe koje mogu gledati izvan okvira vlastita života.

Snovi su zbilja samo ako naiđu na prepreke: Već kod prvih koraka snovi se mogu razbiti na različitim preprekama no, kako kaže pjesma, „život bez snova to je k'o nebo bez zvijezda“. Koje sve vrste prepreka postoje? Osobne, društvene, nacionalne, kozmičke, zatim psihičke, duševne, biološke, materijalne i druge. Ako smo zagledani u prepreke, vjerojatno nećemo ni krenuti prema nekom cilju. Postoji opasnost da ponekad uronimo samo u jednu situaciju u našem životu te ne vidimo nikakva drugog izlaza. Toliko smo blizu, gotovo prilijepljeni bolnoj stvarnosti, ne udaljavamo se i onda ne uspijevamo vidjeti druge ljude, druge situacije, alternativu. Udaljavanje, pogled na stvarnost s određenom distancom, oslobađa nas i pomaže nam u suočavanju sa situacijom.

Za snove je potrebno vrijeme: U narcisoidnoj kulturi ostvarenje želja i potreba događa se što je prije moguće. Dućan je otvoren 24 sata, program na TV-u traje 24 sata, bračni drug, prijatelj, roditelj dostupni su 24 sata itd. Time se umanjuje sposobnost čekanja. Današnji čovjek postaje preosjetljiv, egocentričan, nesposoban uživjeti se u situaciju drugih, a time ujedno i bolestan. Veliki snovi sa sobom donose žrtvu i vrijeme. To nam je jasno već kada se prisjetimo prvoga dana osnovne škole – *Per aspera ad astra.* ■

ispit

STUDENT

NEPRIJATELJ

SKRIPTA

ODABERI

SVOJ

PUT

NEPRIJATELJ PORAŽEN

ZNANJE

NASTAVI?

Ne

Da

UREDNIŠTVO KOMPASA ŽELI VAM SREĆU NA ISPITIMA!

